

BULTENO DE LA ALBANA ESPERANTO- INSTITUTO

Albana proverbo: Oni ne povas faligi la kverkon per unu hakilfrapo (Kosovo)

Nr 61 oktobro 2005

Adreso: p/o Bardhyl Selimi Rr. Maliq Muço P.50 A.3 Tiranë Albanio
Telefonoj: +355 4 241272 (Vasil, prezidanto); +355 4 238 558; ++355 68 25 80 758
(Bardhyl , sekretario); +355 4 363360 (Rita , kasistino)

Rete: pistolia@yahoo.com , apistoli@aol.com (Vasil Pistoli);
selimibardhyl@yahoo.com; adoci@gmx.de (Artur Doçi) ; shhasani@albmail.com
(Shaban Hasani); motto@bwc.org (Martha Otto) ; fiorialbtours@yahoo.com (Fjoralba
Sadiku); asokoli@bkursimeve.com.al Nehat Sokoli; beqirajs@hotmail.com (Saimir
Beqiraj) ; matildasokoli@yahoo.com (Matilda Sokoli); a_myrazi@yahoo.com (Ariel
Myrazi); sambeg2000@yahoo.com (Saimir Begollari); dpermeti@amc.al (Rita
Përmeti); mgumeni@lincoln.org.al (Jon Gumeni); ereid@wp.pl (Ereid Dhimitri);
dritanxhindole@hotmail.com (Dritan Xhindole); ervincanga@yahoo.com ;
egli_b@wp.pl (Egli Brati) ; eltonzaimi78@yahoo.com (Elton Zaimi);
agimperaj@yahoo.it ; tcobani@yahoo.com (Tonin Çobani); nesokoli@hotmail.com ;
uliambinozi@yahoo.co.uk;

Retpag'o : <http://www.esperantio.tk>

You can access the group's web features using the link below.

<http://groups.yahoo.com/group/albanaj-esperantistoj/>

You can access the group's Management page using the link below.

<http://groups.yahoo.com/group/albanaj-esperantistoj/manage>

Enhavo

AIS kaj NI

Letero de prof. Quednau

UEA kaj Ni

El la bulteno de TEA Asocio (septembra-oktobra numero

Letero al prof. Quednau ka.

Raporto el UK en Vilno

ILEI kaj Ni

Laborplano: instruado por instruistoj

Propagando por Esperanto

Historio kaj homaranismo

Esperantistino Anis Proda

Novaĵoj

Propono por honorigi fremdan samideanon

El diplomalaborado de niaj studentoj

La turisma potencialo de Tirana

El la leteroj

Vizitoj de samideanoj

AIS kaj NI

Letero de prof. Quednau

La 3an de septembro 2005

Estimataj studentoj de AIS,

Dum la SUS en Karlovo la senato faris du decidojn, el kiu almenau unu
Koncernas la plej grandan parton de vi.

I) Temas pri interkonsento de kandidato kun lia patrono, kiu ankaŭ
Recenzos la finstudan verkon. Mi citas la protokolon:

13) Novaj studentoj de AIS kaj iliaj patronoj skribe konfirmu al la ekzamenofico la patronecon. Lau peto de studento au patrono la ekzamenofico rajtas je urg^a bezono s^ang^i tian interkonsenton. Mi preparis formularon, troveblan en TTT: <http://www.ais-sanmarino.org> studado Anonco de eldono de studfina verko Bv. plenigi tiun formularon kaj subskribi KUNE KUN VIA PATRONO kaj sendi al mi, tuj post kiam vi interkonsentis pri la temo de

via verko. Kiam vi sendos la formularon, vi ankoraŭ ne devos scii, dum kiu SUS/BUS vi defendos la verkon. Kiam vi estos decidinta pri la SUS/BUS, vi sendu la kandidatleteron (plej malfrue 5 monatojn antaŭ la dato de la ekzameno). C^e AIS ankoraŭ ne ekzistas limigo de la daŭro de la prilaboro de studfina verko. II) Temas pri la rabato, kiun g^uas studentoj el orienteŭropaj, afrikaj centraziaj ktp. landoj dum SUS/BUS, kiu okazas en tia lando. G^is nun tiu rabato estis maksimume 80 %.

Mi denove citas el la protokolo: 14) Rabato. Por rabateblaj servoj kaj ekzamenoj ek de 2006-01-01 la rabato por reforme?ropaj landoj estos 75 %.

Personoj el la koncernaj landoj, kiuj nun estas au g^is la fino de tiu-c^i jaro farig^os studentoj de AIS, ricevos dum la valideco de sia studentig^o la 80%-elcentan rabaton. Kiu studentig^os dum 2006, ricevos 75 %.

Estas certe, ke ekde 2007 la rabato estos reduktata al 70 %\KROMAJ INFORMOJ: A) La sekvonta SUS okazos en Komarno (SK) 2006-08-27 g^is 2006-09-03 B) Mi prezentas la necesajn studunuojn por la bakalaura kaj magistra

studado - en la sinsekvo: dato de studentig^o, administraj studunuoj, rezultaj studunuoj:

I) bakalaurig^o:

antaŭ 2004-06-13: - , 40

2004-06-13 - 2004-12-31 50 , 100

2005 80 , 150

2006 115 , 150

ekde 2007-01-01 150 , 150

II) magistrig^o

antau 2004-06-13: - , 80
2004-06-13 - 2004-12-31 60 , 90
ekde 2005-01-01 90 , 90

Por studentoj ekde 2004-06-13 studunuoj validas nur kun sukcesa kursfina ekzameno (escepte se ili estas akiritaj antaŭ 2000-01-01) Mi deziras al vi multan sukceson en via studado kaj ekzameno kaj elkore salutas

Dieter Quednau

direktoro de la klerig- kaj ekzamenofico

Prof. Dr. H.D.Quednau Technische Universitaet Muenchen
Am Hochanger 13 Forstwissenschaftliche Fakultaet
DE-85354 Freising Forstliche Biometrie und Informatik
Tel: +49 8161 71-4765
Fax: +49 8161 71-4767
email: quednau@wzw.tum.de
url: <http://www.forst.wzw.tum.de/~quednau>

Petletero al:

S-ro Hans Quednau quednau@wzw.tum.de
Klerigejo de AIS Bydgoszcz stud@epserant0-turismo.com
Boĵidar Leonov leonov@rozabg.com
Carlo Minnaja minnaja@libero.it
Helmar Frank hfr@uni-paderborn.de

Tre estimataj, espereble vi ĉiuj bonfartas, mi petas al vi helpi pri la jeno:

Kiel sciite, pluraj albanaj studentoj jam bakalaŭriĝis ĉe la klerigejo de AIS en Bydgoszcz, Pollando. Du el ili eĉ magistriĝis tie. La diplomoj akiritaj estas utilaj por trovi laborpostenon ankaŭ en Albanio. Sed kiel, okazas kutime en kelkaj landoj kiel Albanio, la koncernaj superaj edukaj instancoj vidas suspekteme la diplomojn ricevataj de privataj altlernejoj ekterlande, aparte tiujn el la Orienta Eŭropo. Por ekvivalentigi ilin al la enlandaj diplomoj oni postulas du aferojn:

La liston de studobjektoj pri kiuj ekzistas estimiloj (signoj, notoj)

La priskribon eĉ kurtan de la enhavo de ĉiu studobjekto.

Krome, nature, oni postulas diplomon kaj studentan indkson. Sed la du lastajn ĉiu nia studento jam posedas.

Mi pensas ke vi povas helpi nin sendante oficiale la liston de studobjektoj, konforme al la lerniga plano de la klerigejo kaj por ĉiu studobjekto noti kelklinie la enhavon je formo de programo (nur skizo-forme). Se tiuj du dokumentoj estos en la manoj de niaj studentoj, ili povas certigi al si la ekvivalentiĝon de siaj diplomoj kaj povas daŭrigi siajn kolopodojn por trovi dignan laborpostenon ĉi tie.

Tio instigos kaj motivigos la aliajn studentojn por plustudi ĉe tiu menciita klerigejo en Pollando, en Bulgario kaj simile.

Ankoraŭfoje, mi petegas vin fari tion. Unue, sendu almenaŭ kopion el mi kaj mi poste povus multobligi ĝin kaj certigi oficiale je la nomo de nia Albana Esperanto-Instituto. Se bezone, ĉiu individua studento petos similaĵon ĉe via sekretario.

Atendante pozitivan respondon, mi salutas vin varme.

Rita Permeti

Respondo de Senato de AIS

La diplomitoj de AIS el Albanio c^iuj studis kaj ekzamenig^is laŭ la malnova ekzamenregularo. Tiu postulis precipe la verkadon de dulingva studfina verkaj^o, ties defendo antaŭ internacia ekzamenkomitato - kaj krome relative malmultajn studunuojn. Ekzemple por la bakalaura ekzameno la malnova regularo postulis nur 40 atestitajn "rezultajn" studunuojn, kiuj respondas - depende de la kursfinaj notoj - al c^irkau 20 - 30 8-horaj kursoj.

Krome la regularo postulas nur, ke la plej granda parto de tiuj kursoj devas esti de la fako (c^i-tie: turismiko kaj kulturo), kelkaj devas esti de alia sekcio, por kompletigi la g^eneralan kleron.

La studentoj prenis la postulitajn studunuojn libere el la kursoj, kiujn AIS ofertis dum siaj studadsesioj, kaj de tiuj kursoj de ISTK, kiuj estis\ gvidataj de anoj de AIS. Tio signifas, ke c^iu studento havas sian propran kursaron. Pri la kursoj de la opaj studentoj mi havas fidindan superrigardon nur ekde la bulgara Prov-SUS (sept. 2003), t.e. Berberi, Zaimi, Binozi (kaj la magistroj Dhimitri kaj Myrazi). Pri la pli fruaj ekzamenoj okupig^is aliaj personoj, kies ekzamenaktoj ne estas haveblaj.

Do - pri tiuj 3 (+ 2) mi povas doni liston de agnoskitaj kursoj kun notoj (pri kelkaj pli fruaj mi povas eble rekonstrui laŭ propraj noticoj) - sed pri la kursenhavo mi havas neniun informon.

Nun AIS draste altigis la ekzamenkondic^ojn por agordi ilin kun la postuloj de Bologna - sed tiuj novaj reguloj estas aplikeblaj nur al studentoj, kiuj ekde nun studentig^os.

Mi bedaŭras, ke por AIS mi ne povas doni pli kontentigajn informojn.

Tute alia kaj sendependa afero estas kompreneble la necesaj studobjektoj por la diplomo de ISTK, sed pri tiuj povas informi nur la gekolegoj el Bydgoszcz.

Elkore salutas

Dieter Quednau

Respondo de Studium, klerigejo de AIS en Bydgoszcz, Pollando

Ni tre gxojas, ke la diplomoj de ISTK/AIS studado estas utilaj en Albanio por trovi laborpostenon. Kompletigante la respondon de OProf. Hans Dietrich Quednau ni volas informi, ke nian studadprogramon 20-pagxan ni dissendis en 2003 jaro al 200 la plej gravaj E-organizajxoj kaj E-instruistoj, do, certe ankau al vi.

Se vi ne trovas gxin en via arkivo vi povas preni gxin de niaj retpagxoj: http://www.esperanto-turismo.com/index.php?go=s_2 tie vi trovos la tutan studadprogramon de ISTK kaj pri turismiko de AIS. Precipe bezonataj por vi estas sub cxapitro 5, 6, 7 de tiu studadprogramo. Cxiujare ISTK proponas al siaj gestudentoj 600-800 studhoroj, do 70-100 studunuoj el kiuj AIS rekonas kelkdek, tiuj kiuj estas gvidataj de AIS-adjunktoj, doktoroj, docentoj au profesoroj.

Kiel skribis OProf. H.D.Quednau studento mem elektas, kiujn studkurdojn (studunuojn) volas akiri por diplomigxi cxe AIS - bakalaurigxi kaj magistrigxi cxe AIS. Do, fakte nur lau la indeksoj de ISTK studentoj kaj absolventoj eblas ekscii kiujn studkursojn ili realigis - cxiuj koncernas turismon, kulturon kaj lingvojn. Bedaurinde, la kursgvidantoj - profesoroj, kiuj venas al Bydgoszcz el pli ol 50 landoj de la mondo ne lasas cxe ni tezojn de siaj kursoj. Tamen lau mi tio ne gravas - la labordonantojn interesas nur la diplomoj kaj praktika scio, lau tio oni dungas iun por laboro au ne. Do, surbaze de la anoncita de ni studadprogramo, diplomoj kaj indeksoj vi povos plenumi viajn postulojn. Indeksoj (studadlibretoj) de ISTK restas cxe la studentoj post la fino de la studado; aliaj lernejoj, kiuj donas atestojn pri cxiuj finitaj kursoj kun notoj, forprenas la indeksojn al la arkivo.

Kore salutas

Andrzej Grzebowski

Novaj studentoj en la klerigejo de Karlovo

Baldaŭ almenaŭ tri studentoj el Albanio, nome, Ilir Helmësi, Sermen Çela kaj Eris Shani, aliĝos al la klerigejo de AIS en Karkovo, estrata de s-ro boĵidar Leonov. Ili studos tie pri Turismiko dum 3+2 jaroj. La jara studkotizo wstas 400 eUroj, dum la kosto por unu tranokto ĉirkaŭ 2 eŭroj.

Nehat Sokoli

UEA kaj Ni

Kongreso en Litovio (El la Bulteno de TEA Asocio (septembra-oktobra numero))

Unuafoja UK-anino: Egle Mongiello (Okazis dum Vilna UK...)

“Cu vi parolas esperanton?” “Jes, certe” “Cu ankoraŭ ekzistas esperanto?” “Jes, kial vi demandas tion?” Mi, unuafoje, partoprenis Universalan Kongreson! Tio okazis julie en Vilno. De la pasinta jaro mi atendis tiun grandan eventon kaj finfine la forirtempo alvenis kaj kune kun aliaj samideanoj mi flugis al la litova cefurbo. Vilno bonvenigis nin nokte per pluvo, sed ce la flughaveno LKK-anoj akceptis nin kaj donis al ni varman bonvenon. Mi ceestis la kongresan malfermon: dum la solena inauguro mi tre guis la belan himnon kaj la placajn salutojn de la diverslandaj reprezentantoj kaj ankaŭ la parolojn de d-ro Zamenhof, kiujn diris lia nepo, s-ro Zaleski Zamenhof, cent jarojn post Bulonjo ce Maro. Ankaŭ nacian vesperon mi satis: litovoj faris defilon de naciaj kostumoj (iom longan!) kaj arangis popolajn dancojn kaj muzikajn pecojn pere de antikvaj lignomuzikiloj. Mi spektis koncertojn, prozajn spektaklojn ... sed pri la kongreso mi trovis min tute konfuzita! Mi rigardis en la kongresa libro la tagprogramojn, sed estis malfacile por mi bone elekti, car samtempe okazis pluraj prelegoj pri malsamaj temoj: do, mi elektis tute hazarde! Fakte mi elektis programojn pri vampiroj, SAT, Oomoto ktp. Se mi havus antaŭe ci libron, mi povus elekti pli bone. Mia celo estis malligi mian langon, ekparoli pli flue, kaj ankaŭ auskulti gravajn verkistojn, precipe por audi diferencajn prononcojn, lau devenlando. Pro tio mi partoprenis la konversaciajn rondojn, sed troaj estis la partoprenintoj kaj do, malmulte, mi faris, plie la kursoj egalas kaj por komencantoj kaj por meznivelaj homoj. Sajnas al mi, ke mi ne bone profitis de tiu ci kongreso, bedaurinde! Dum gi mi sendis al miaj geamikoj kaj al mi mem multajn bildkartojn, guste por ricevi la specialan porokazan stampon: ankaŭ tio ne glate iris, car ni ricevis tute ordinaran litov-postan stampon. Post la kongreso ni ekskursis tra la lando, vizitante plurajn urbojn: Trakai, Kaunas, Siauliai, Klaipeda kaj la duoninsulon Neringa. Mi malkovris landon al mi tute nekonata, rica je arbaroj, riveroj, lagoj. Mi malmulte vojagis gis nun, do certe ci tiu sperto utilos por miaj estontaj ceestoj en kongresoj. Nu, gis... la venonta! “Car dum dudek kvin jaroj

mi ne plu audis paroli esperanton kaj pri esperanto..." Litovdevena sinjorino nun loganta en Usono surprizis nin promenantajn tra Vilnius. Post amuza babilado si resurprizis nin, vizitante la kongresejon. Si entuziasme babilis, acetis librojn, partoprenis prelegojn, renkontis malnovajn amikojn, fakte denove si guis mergante sin en esperanta medio kaj etoso. Gis revido en Florenco, nova amikino Maritten.

Maria Grazia kaj Danilo

Venonta Kongreso de UEA

Itala Esperanto-Federacio - fei@esperanto.it Itala Esperantista Junularo - iej@esperanto.it
via Villorresi, 38 I-20143 Milano - Tel+fax +39 02 58100857 <http://www.esperanto.it> Kontribuojn sendu
al: f.amerio@libero.it Kompilanto: Francesco Amerio <f.amerio@libero.it>

91° Universala Kongreso - Firenze 2006

En Italio la flago de Boulogne-sur-mer La 30an de julio 2005a en la malproksima Vilnius (Litovio) okazis historia evento por la itala esperanto-movado! Strange, ĉu ne? Tamen estas tiel! Enkadre de la ferma-ceremonio de la 90a Universala Kongreso de Esperanto, la itala ambasadoro, lia Ekcelenco Giuseppe Prigioni, oficiale invitis la 91an Kongreson, de la 29a de julio ĝis la 5a de aŭgusto 2006, en FLORENCON!!!! Lia parolado, interpretita de Ranieri Clerici, estis tre interesa kaj atentokapta kaj tiel kompleta ke prof. Aldo Grassini, prezidanto de IEF kaj de LKK-Florenco-2006 devis aldoni nenion. La cheestanta publiko - ĉirkaŭ 2000 kongresanoj - substrekis per tondra aplaudo la lastajn frazojn de la ambasadoro, rekte alparolataj en esperanto. La kulmina momento de la ceremonio estis la transdono de la esperanto-flago de Povilas Jegorovas, prezidanto de LKK-Vilnius-2005 al la ambasadoro Prigioni. Do, nun... CHIUIJ al Florenco en 2006, por asisti ad simila ceremonio fine de kongreso kiu jam sin anoncas tre multnombra lau partoprenantaro kaj unika lau pluraj vidpunktoj kaj.... interesoveka... kaj plena je surprizoj! Do ĝis revido en Florenco en 2006!!!

Michela Lipari

Pliaj informoj pri la UK cxe:

www.ukflorenco2006.it au <uk2006.informoj@esperanto.it>. Informoj por esperantista gazetaro:
http://www.ukflorenco2006.it/unikodo/lkk_informas/agadoj_lkk/informado_eo/informitale/ LKK de la 91-a UK, cxe Itala Esperanto-Federacio, Via Villorresi, 38 IT-20143 Milano, Italujo, Fotoj pri la urbo Firenze estas facile elshuteblaj che http://www.comune.fi.it/servizi_publici/turismo/firenzeimmagini.htm Bonvolu mencii la fonton: "Assessorato al Turismo di Firenze"

Raporto de Aurora Bute

de: "aurora bute" a_bute@hotmail.com

La 57-a Kongreso de IFEF, Brashovo, 7-14 majo 2005

La plej grava tasko de ĉi tiu jaro por AFER estis organizi, en Brashovo, la 57-an kongreson de IFEF, kiu estis akceptata okazi por la unua fojo en Rumanio kadre de la Ĝenerala Kunveno de FISAIC en Strasburgo, oktobre 2003 kaj firme aprobita dum la IFEF-kongreso en Drezdeno, 2004. Partoprenis 138 personoj de 22 europaj landoj kaj Ĉinio, kaj ankaŭ 136 rumaniaj esperantistoj kaj invititoj, en tute 274 partoprenintoj. Lau la regularo de IFEF, la programo de la kongreso enhavis la jenajn erojn : - la faka sekcio : - oni prezentis 9 tre interesajn kaj dokumentitajn prelegojn de rumanaj kaj eksterlandaj fervojistoj en Esperanto kaj la rumana, prezentantaj la plej freshajn novajhojn fakajn, kreinte tiel la eblecon de utilaj intershanghoj. Rumanio, kiel organizinta lando, prezentis la chefan prelegon, tiun de la univ. prof. Ioan Buciuman, direktoro en la Ministerio pri Transportado.- oni vizitis du fervojistajn objektivajn europe interesajn : la nova

Elektronika Centra Regejo en la stacidomo Brashovo (inaugurita en oktobro 2004) kaj la lokomotivmuzeo de Sibiu (la tria, lau grandeco, en Europo). - la kultura sekcio : - kadre de la folkloro programo dum la Nacia Vespero, gelernantoj de la Nacia Kolegio « Andrei Saguna», la ensembloj « Anima Muzica» (fervojistaj) kaj «Perinita » (de la kulturcentro Reduta), konigis al la eksterlandaj gastoj la rumanajn richajn popoltradiciojn ; - dum la kultura vespero, gelernantoj de la Arta Liceo de Braşov, gajnintoj de multnombraj naciaj kaj internaciaj premioj, kantistoj de la Brashova Opero plezurigis la auskultantojn per rumanaj kantoj kaj famaj operarioj. Oni estigis novan Zeon en Brashovo : la skvaron ESPERANTO, en parko antaŭ la chefsalono de la Universitato de Brashovo, kaj memortabulon pri la 57-a IFEF-kongreso. La reprezentantojn de la 22 landoj plantis rozojn en la skvaro. - turisma sekcio : Por pli bona kono de la gastiganta lando, oni organizis ekskursojn en Brashovo, al kasteloj Bran kaj Pelesh (Sinaja) kaj al Sibiu, kie oni vizitis la muzeon de Dumbrava kaj iom restadis antaŭ la memortabulo sur la domo kie loĝis Andreo Cseh. Post la kongreso, kvartaga ekskurso al la Danuba Delto, Mamaia kaj Constanta (sur la bordo de la Nigra Maro), Murfatlar (fama vinberejo, kie oni gustumis bonegajn vinojn kaj tradician manghajhon) kaj, fine, al Bukureshto, (kie oni vizitis la Palacon Cotroceni (Kotrochenj) kaj admiris la grandegan Palacon de la Parlamento), prezentis al la gastoj, i.a., parton de la kultura kaj turisma richeco de Rumanio. Chiu partopreninto ricevis CD-on kaj bildkartojn pri Rumanio, kun teksto en Esperanto. Dum la 57-a IFEF-kongreso EAR, la landa asocio, organizis Tutlandan E-Simpozion, kiu, pro la partopreno de eksterlandaj esperantistoj, farighis internacia. La temo estis «Esperante tra la mondo » kaj estis prezentataj tre interesaj prelegoj. Oni lanchis la duan eldonon de la libro «Eminescu en Esperanto», revidita kaj pliampleksigita, la unua eldono delonge elcherpighis. Okazis ILEI-seminario (inkluzive E-kursoj por komencintoj) kaj kunveno de RumEJA kun junuloj de AFER, dum kiu ili interese prelegis pri la rolo, graveco kaj neceso de internacia lingvo. Ni kredas ke la organizo de tiu scienca kaj kultura evento en Brashovo la unua Internacia Kongreso de Fervojistaj Esperantistoj en Rumanio, sukcesis prezenti al la multnombraj partoprenintoj la realigojn de la rumaniaj fervojistoj sur la vojo de la integriĝo de nia lando en EU. La rumanaj esperantistoj prezentis al la mondo ampleksan imagon, novan kaj, ofte nekonatan de Brashovo kaj de Rumanio. Pruvas tion la dankvortoj de la partoprenintoj kaj, precipe, ilian deziron reveni baldau en nian landon. La evento gravis ankau por la Esperanto-movado en Rumanio : por la unua fojo reprezentantoj de chiu rumaniaj E-asocioj (REFA Rumana E-Fervojistaj Asocio, AER Asocio de Esperanto de Rumanio, la rumana ILEI-sekcio, RumEJA Rumana E-Junulara Asocio, E-asocioj de Cluj kaj Oradea) kongresis, simpoziis, seminariis kaj kunvenis en la sama urbo, en utila kaj bela kunlaborado.

Rodica Todor prezidanto de REFA

Kampanjo por honorigi eminentan esperantiston nederlandan

Letero de geparo Tuinder

Plej kara amiko, 31 - 07 – 2005

Dankon pro viaj diversaj mesaghoj kaj la varia/interesa via bulteno.

Por Albanio, popolo kaj lando, mi jam longe havas grandegan amon kaj varman/sinceran simpatian, nelaste pro ghia freshdata historio. phar mi estas esperantisto, por mi gravaj estas aferoj kiel interhoma amikeco kaj interpopola solidareco. Tuj post la liberigho de la Lando de Aglidoj mi ricevis leteron de Zef Mjeda ('instruisto de la popolo') kun la peto helpi per okulooperacio al sia edzino Anjeze. Danke ankau al nia ambasadoro en

Beogrado mi sukcesis venigi la edzoparon al Nederlando, kie okazis sukcesa operacio fare de amiko-okulisto en Heerlen. Ili tri semajnojn estis niaj gastoj kaj ofte ni rememoras tiun neforgeseblan tempon. Jaron post la operacio ni vizitis la familion kaj kontaktis okulistojn en du hospitaloj. Tio kondukis al tio, ke nederlanda profesoro pri oftalmologio, Prof. Simon Franken, montris sin preta dek tagojn pilgrimi tra Albanio por konatighi kun oftalmologoj en chiuj malsanu-lejoj. Fine ni decidis helpi per okulkuracaj instrumentoj al la okulisto en Gramsh, kiu estis direktoro de hospitalo; sub ghia tegmento ni starigis Optikan Centron. Jam pli frue ni iniciatis similan Centron en Duerres. En la periodo 1994 ghis hodiau ni klopodas helpi al la instituto por blindaj infanoj en Tirano, stimulantе ankaŭ Esperanto-kursojn.

Ni instalis brajlopresejon, liveris brajlopaperon, muzikilojn, lernilojn, reliefajn kartojn, ktp. Ni multe helpis - kune kun optikisto Paul Luyf per okulvitroj. Ni konstruis muziksalonon kaj per kontribuo plibonigis dushejojn kaj la internulejon. En marto / aprilo de chi tiu jaro ni starigis Optikejon en Barbullush (Skodra regiono), al kiu nova Centro ni deziras helpi ankaŭ per okulista praktikado. Fondajho Evidente (1966) estas malgranda organizajho, funkcia nur per volontuloj. Ghin sponsoras esperantistoj kaj neesperantistoj, la nederlanda registaro, ekleziaj organizajhoj, revendejoj, monahhejoj kaj la komunumo de la prezidanto. Jaraj enspezoj chirkau E. 100.000.-, sed la plej granda kapitalo konsistas el aparatoj kaj instrumentoj por niaj diversaj projektoj. Char la unua celo de nia agado estas: instrumentumi homojn praktikantajn en foraj ekonomie malfortaj landoj sub malfacilaj cirkonstancoj. La lastajn jarojn ni ofte laboras en malliberejoj (Moldavio, Rumanio, Taghikio) per laureceptaj okulvitroj kaj sponsorado de okuloperacioj.

Nune ni havas projektojn en Maroko (helpo al komencighanta blindulejo), Rumanio (ni adoptis du denaske ghemelajn bebojn sesmonatajn de cigana familio; ni intencas konstruigi por ghi simplan dometon) kaj Moldavio (renovigo de etagohomo por familioj kun unu au pluraj vidhandikapitaj membroj), Taghikio (fondado de dua blindulejo kaj instalado de brajlopresejo). Al Kosovo ni helpis per kompleta brajlopresejo. En oktobro sekvos dua vojaĝo al Rumanio, kie ni helpos al lernantoj de la instituto por surdaj infanoj, ciganoj kaj prizonuloj. Evidente - en nia lando konata kiel 'Stichting Zienderogen' -

distingighis fare de nia reghino, de Oomoto-movado, de la Bulgara Asocio de Nevidantoj, de la Ligo de Nevidantaj Esperantistoj, k.a. Mi konsentas ke Albanio distingu ne mian personon, sed tiujn kiuj donas al mi kromajn manojn kaj piedojn por plenumi tiom da taskoj. Unua kondicho estas: mencio pri Esperanto, char sen tiu lingvo mi neniam estintus en kontakto kun tiom afabla kaj gastama lando, viktimo de sange verkita historio, popolo helpenda kaj helpinda por atingi, por neekzakte tiel diri, la 21-an jarcenton. Plej kore vin kaj la viajn salutas,

Vera kaj Jacques Tuinder.

Albana traduko

Për Shqipërinë, popullin dhe vendin, unë kam prej kohësh një simpati të sinqertë dhe të ngrohtë, aq më tepër për historinë e saj më të freskët. Me qenë se unë jam esperantist, për mua janë të rëndësishme çështje të tilla si miqësia ndërmjet njerëzve dhe solidariteti midis popujve.

Menjëherë pas çlirimit të vendit të bijve të shqipes unë mora një letër nga Zef Mjeda (Mësues i popullit) me lutjen për ta ndihmuar për një operacion në sy te gruaja e tij Anjeza. Falë edhe ambasadorit tonë në Beograd ne arritëm ta sjellim çiftin në Hollandë, ku operacioni u krye me sukses nga një miku ynë okulist në Haarlem. Ata qendruan tri javë si mysafirët tanë dhe unë e kujtoj shpesh atë kohë të paharrueshme. Një vit pas operacionit ne i bëmë një vizitë familjes dhe okulistëve në dy spitale. Kjo solli në atë që një profesor hollandez i oftalmologjisë, Simon Franken, të tregohet i gatshëm që për dhjetë ditë ta përshkojë tej e mbanë Shqipërinë për t'u njohur me oftalmologë në të gjitha spitalet. Më në fund ne vendosëm të ndihmojmë me instrumenta mjeksorë një okulist në Gramsh, drejtor i spitalit të atjeshëm; në atë spital në ngritëm një qendër optike. Më herët ne patëm marrë një nismë të ngjashme në Furrës. Në periudhën 1994 deri sot ne jemi përpjekur ta ndihmojmë institutin e fëmijëve të verbër në Tiranë, duke nxitur aty edhe kurset e Esperantos. Atje kemi instaluar një shtypshkronjë në Brajl, kemi dërguar letra në Brajl, vegla muzikore, mjete mësimore , harta në relief, etj. Kemi ndihmuar shumë, së bashku me optikistin Paul Luyf me syze optike. Kemi ndërtuar një sallë muzikore dhe kemi dhënë para për të ngritur duset e banjot në konvikt. Në muajt mars- prill të këtij viti kemi ngritur një qendër optike në Barbullush (rrethi i Shkodrës) të cilën kemi ndërmend ta ndihmojmë edhe me praktika okulistike.

Fondacioni EVIDENTE (1966) është një organizatë e vogël që punon me vullnetarë. Atë e sponsorizojnë esperantistë dhe jo esperantistë, qeveria hollandeze, organizata fetare, dyqane për rishitjen e mallrave, manastire dhe bashkia e presidentit të tij. Të ardhurat vjetore janë rreth 100 000 euro, por kapitali më i madh përbëhet nga aparatet dhe instrumentat për projektet tona të ndryshme. Qëllimi i parë i veprimtarisë sonë është: t'i aftësojmë njerëzit që praktikojnë në vendet e largëta ekonomikisht të dobëta në rrethana të vështira.

Vitet e fundit ne kemi punuar shpesh nëpër burgje (Moldavi, Rumani, Taxhikistan) duke shpërndarë syze optike dhe duke sponsorizuar operacione okulistike.

Tash ne kemi projekte në Marok (ndihmojmë një institut për të verbërit të sapo ngritur), në Rumani (kemi adoptuar dy bebe binjake 6 muajshe të një familje romësh; ne kemi ndërmend të ndërtojmë për to një shtëpi të theshtë dhe Moldavinë (rinovimi i një shtëpie shumëkatëshe për familjet me një ose disa anëtarë të verbër), Taxhikistan (themelimin e dy instituteve për të verbërit dhe instalimin e një shtypshkronje në Brajl). Në Kosovë kemi dhënë ndihmë me një shtypshkronjë në Brajl.

Në tetor pason një udhëtim i dytë në Rumani, ku do i ndihmojmë nxënësit e institutit të shurdh-memecëve, romët dhe të burgosurit.

EVIDENTE njihet në vendin tonë me emrin “Stichting Zienderogen” – dhe është shquajtur nga mbretëresha e Hollandës, nga Lëvizja Omoto , nga Shoqara Bullgare e të Verbërve. Nga Lidhja e esperantistëve të Verbër, etj.

Jemi dakord që Shqipëria të shquajë jo mua personalisht, por ata që më mbështesin për t'i kryer këto detyra. Kushti i parë është” të përmendet esperanto, se pa këtë gjuhë unë nuk do të bija kurrë në kontakt me një vend të tillë mikpritës dhe të këndëshëm, viktimë e historisë së larë me gjak, me popullin që duhet dhe meriton të ndihmohet për të arritur, e thënë jo saktësisht, shekullin 21.

Shumë të fala Vera dhe Jacques Tuinder

Aldonaj sciindajoj

Dum la periodo, kiam nia organizajho agadas en Albanio, ni realigis projektojn por pli ol 400.000 euroj. Ni multege faris por la blindulejo en Tirano kaj realigis optikejojn en Durres, Gramsh kaj (chijare) en Barbullush. En 1995 mi vojaghis dek tagojn kun profesoro pri oftalmolo-gio tra via lando por renkonti chiujn okulspecialistojn. Tio rezultigis al instrumenta kaj alimaniara helpo al unu el ili, tiutempe hospitala direktoro. Ni ghojas ke ni ekkonis Osman Kazazi, vian "Mandela"-n. Miaj gehelpantoj kaj mi ofte gastis en lia domo kaj li mem chiam energie akompanis nin al la blindulejo, la surdulejo, orfejoj, maljunularhejmoj kaj oficialaj instancoj. Mi proponis al la estraro de la Optika Centro en Barbullush ke ili nomu ghin lau tiu granda homo, kiun mi profunde respektas kaj amas. Kial ghuste li? Char li agle-akre vidis en la plej nigraj jaroj kiam Albanio trovighis en profunda mallumo. Rilate al mi mem: TUINDER, Jacobus Antonius, nask. 10.01.1933 en Hago kiel ido de dekinfana familio. Miaj gepatroj estis sociale aktivaj kaj engaghitaj, kvankam malrichaj. Havante la aghon de 16 jaroj mi eklernis Esperanton, sen kiu kaj ghia mondvesta movado mi ne povus imagi al mi mian vivon kaj vivofelichon (pere de Esperanto mi trovis kadre de jubilea kongreso en Varsovio mian vivokunulilon)... Mi studis filozofion kaj teologion kaj poste eniris socialan akademion char mi poste deziris profesie servi kiel social-helpisto (mi chefe laboris en hejmoj, prizo-noj kaj klinikoj). Mi edzighis en 1961 kaj havas du filojn kun propraj familioj. Mi sentas min homo benita kaj privilegiita. De 1966 mi klopodas, kune kun esperantistoj kaj neesperantistoj, batali kontrau evitebla (= preventebla au kuracebla) vidhandikapeco, je propraj kostoj kaj en la libera tempo. Se vi bezonas pli da donitajhoj sciigu kaj mi laueble respondos. Inter la 9-a kaj 24-a de septembro mi estos kun edzoparo optikista en Rumanio, por chefe helpi al prizonuloj per laureceptaj okulvitroj. Tre kore salutas vin, vian edzinan moshton, kaj la Esperanto-grupon, ktp., **Vera kaj Jacques.**-□

Leter-propono de la Albana Esperanto-Instituto

Al:

Dr. Maksim Cikuli
Ministër i Shëndetsisë
Drejtorisë së Jashtëme
Tiranë

PROPOZIM PËR DEKORIM

I nderuar zoti ministër,

Duke shprehur konsideratën më të lartë për institucionin tuaj dhe ju personalisht, më lejoni të bëj, në emër të Instituti Shqiptar të Esperantos, propozimin e mëposhtëm për dekorimin e fondacionit hollandez "Evidente", kryesuar nga zoti Jacques Tuinder.

Ky fondacion është aktiv në Shqipëri që prej shumë vjetësh. Drejtimet kryesore të veprimtarisë së tij të dobishme në fushën shëndetsore dhe arsimore janë si vijon:

1. Ngritje dhe kompletim i qendrave optike në Durrës, Gramsh, Shkodër
2. Vizita dhe pajisje të nxënësve, pleqve dhe njerëzve të shtresave në nevojë me zyre optike.
3. Sponsorizim për operacione okulistike në Hollandë të qytetarëve shqiptarë.

4. Ndhimë e shumëanëshme Institutit të Fëmijëve me Shikim të Kufizuar në Tiranë
Vlera e përgjithëshme e investuar deri tani ka arritur në 400 000 euro.
Për më hollësi po ju paraqes një letër të drejtuesit të fondacionit, zotit Jacques Tuinder,
dërguar në korrik 2005, sipas kërkesës sonë.

“Për Shqipërinë, popullin dhe vendin, unë kam prej kohësh një simpati të sinqertë dhe të ngrohtë, aq më tepër për historinë e saj më të freskët. Me qenë se unë jam esperantist, për mua janë të rëndësishme çështje të tilla si miqësia ndërmjet njerëzve dhe solidariteti midis popujve.

Menjëherë pas çlirimit të vendit të bijve të shqipes, (e ka fjalën pas vitit 1990- shënim i yni) unë mora një letër nga Zef Mjeda (Mësues i popullit) me lutjen për ta ndihmuar për një operacion në sy te gruaja e tij, Anjeza. Falë edhe ambasadorit tonë në Beograd, ne arritëm ta sjellim çiftin në Hollandë, ku operacioni u krye me sukses nga një miku ynë okulist në Haarlem. Ata qendruan tri javë si mysafirët tanë dhe unë e kujtoj shpesh atë kohë të paharrueshme. Një vit pas operacionit, ne i bëmë një vizitë familjes dhe okulistëve në dy spitale. Kjo solli në atë që një profesor hollandez i oftalmologjisë, Simon Franken, të tregohet i gatshëm që për dhjetë ditë ta përshkojë tej e mbanë Shqipërinë për t’u njohur me oftalmologë në të gjitha spitalet. Më në fund ne vendosëm të ndihmojmë me instrumenta mjeksorë një okulist në Gramsh, drejtor i spitalit të atjeshëm; në atë spital në ngritëm një qendër optike. Më herët, ne patëm marrë një nismë të ngjashme në Durrës. Në periudhën 1994 deri sot ne jemi përpjekur ta ndihmojmë Institutin e Fëmijëve të Verbër në Tiranë, duke nxitur aty edhe kurset e Esperantos. Atje kemi instaluar një shtypshkronjë në Brajl, kemi dërguar letra në Brajl, vegla muzikore, mjete mësimore, harta në relief, etj. Kemi ndihmuar shumë, së bashku me optikistin Paul Luyf, me syze optike. Kemi ndërtuar një sallë muzikore dhe kemi dhënë para për të ngritur dushet e banjot në konvikt. Në muajt mars- prill të këtij viti kemi ngritur një qendër optike në Barbullush (rrethi i Shkodrës) të cilën kemi ndërmend ta ndihmojmë edhe me praktika okulistike.

Fondacioni EVIDENTE (1966) është një organizatë e vogël që punon me vullnetarë. Atë e sponsorizojnë esperantistë dhe jo esperantistë, qeveria hollandeze, organizata fetare, dyqane për rishitjen e mallrave, manastire dhe bashkia e qytetit të presidentit të fondacionit. Të ardhurat vjetore janë rreth 100 000 euro, por kapitali më i madh përbëhet nga aparatet dhe instrumentat për projektet tona të ndryshme. Qëllimi i parë i veprimtarisë sonë është: t’i aftësojmë njerëzit që praktikojnë në vendet e largëta ekonomikisht të dobëta në rrethana të vështira.

Vitet e fundit, ne kemi punuar shpesh nëpër burgje (Moldavi, Rumani, Taxhikistan) duke shpërndarë syze optike dhe duke sponsorizuar operacione okulistike.

Tash ne kemi projekte në Marok (ndihmojmë një institut për të verbërit të sapo ngritur), në Rumani (kemi adoptuar dy bebe binjake 6 muajshe të një familje romësh; ne kemi ndërmend të ndërtojmë për to një shtëpizë të thjeshtë) dhe Moldavinë (rinovimi i një shtëpie shumëkatëshe për familjet me një ose disa anëtarë të verbër), Taxhikistan (themelimin e dy instituteve për të verbërit dhe instalimin e një shtypshkronje në Brajl). Në Kosovë kemi dhënë ndihmë me një shtypshkronjë në Brajl.

Në tetor pason një udhëtim i dytë në Rumani, ku do i ndihmojmë nxënësit e institutit të shurdh-memecëve, romët dhe të burgosurit.

EVIDENTE njihet në vendin tonë me emrin “Stichting Zienderogen” – dhe është dekoruar nga mbretëresha e Hollandës, nga Lëvizja Omoto , nga Shoqara Bullgare e të Verbërve, nga Lidhja e Esperantistëve të Verbër, etj.

Jemi dakord që Shqipëria të shquajë jo mua personalisht, por ata që më mbështesin për t’i kryer këto detyra. Kushti i parë është të përmendet Esperanto, (Instituti ynë përpiqet për pëhapjen e kësaj gjuhe edhe në Shqipëri- shënim i yni) se pa këtë gjuhë unë nuk do të bija kurrë në kontakt me një vend të tillë mikpritës dhe të këndëshëm, viktimë e historisë së larë me gjak, me popullin që duhet dhe meriton të ndihmohet për të arritur, e thënë jo saktësisht, shekullin 21.

Gjatë periudhës kur organizata jonë ka vepruar në Shqipëri, ne kemi realizuar projekte në vlerën 400 000 euro. Kemi bërë shumë për Institutin e të verbëve në Tiranë, dhe për një qendër optike në Durrës, në Gramsh dhe këtë vit në Barbullush. Në vitin 1995 unë kam udhëtuar nëpër Shqipëri dhjetë ditë së bashku me një profesor të oftalmologjisë për të takuar të gjithë specialistët okulistë. Pas kësaj, kemi dhënë ndihmë me instrumenta dhe në mënyra të tjera drejtorit të atëhershëm të spitalit.

Gjatë asaj kohe jam njohur më zotin Osman Kazazi, Mandelën e Shqipërisë. Bashkëpunëtorët e mi kanë bujtur në shtëpinë e tij dhe ai vetë na ka shoqëruar gjithnjë gjatë vizitave tona në institutin e të verbëve, në atë të shurdhmemecëve, në azilet e pleqve dhe në instancat qeveritare. Unë u kam propozuar drejtuesve të qendrës optike në Barbullush që ta emërtojnë atë qendër me emërin e Osman Kazazit, njeriut që e kam respektuar dhe dashur thellë. Pse pikërisht atë? Sepse ai ka pasur shikim të mprehtë gjatë viteve më te zeza kur Shqipëria ishte në errësirë.

Unë, Jacques Jacobus Tuinder kam lindur më 10.01.1933 në Hagë, në një familje me dhjetë fëmijë. Prindërit e mij kanë qenë shoqërisht aktivë dhe në punë, ndonëse të varfër. Kur isha 16 vjeç, unë mësova Esperanton, pa të cilën dhe pa lëvizjen mbarëbotërore të saj nuk do ta përfytyroja jetën dhe lumturinë time (me anë të Esperantos unë gjeta edhe bashkëshorten time në Kongresin jubilar të saj në Varshavë). Kam studjuar për filozofi dhe teologji dhe më pas kam kryer Akademinë Sociale sepse doja të shërbeja profesionalisht si ndihmës social. (kam punuar kryesisht në shtëpira, burgje dhe spitale). Jam martuar në vitin 1961 dhe kam dy djem që kanë krijuar familjet e veta. Ndjem njeri i bekuar dhe i privilegjuar. Që nga viti 1966, përpiqem, së bashku me esperantistë dhe joesperantistë, të luftoj kundër paaftësisë së shmangëshme të të parit, me shpenzimet e mia dhe në kohën e lirë.

Me respekt Jacques Tuinder
Henegowenlaan 35, RH 1966 Heemskerk Nederland
Tel 0031251231941
E-mail vera.jacques@casema.nl

Në se ajo Ministri dëshiron të dhëna të tjera, ne mund t’ja kërkojmë ato zotit Jacques Tuinder.

Mendoj se institucionet shqiptare të sipërpërmënduar, sipas kërkesës suaj, mund të konfirmojnë ndihmën që fondacioni EVIDENTE ka dhënë për ta. Ne si Institut kemi shërbyer kryesisht si përkthyes, shoqërues dhe mësimdhënës të Esperantos vite me rradhë në Institutin e Fëmijëve me Shikim të Kufizuar në Tiranë, me të cilin institut i vazhdojmë ende lidhjet.

**Me shumë respekt
Bardhyl Selimi
Sekretar i Institutit**

Reagoj

- Kara Bardhyl,

Jen miaj pensoj pri la propono de Sro Tuinder ordeni sian organizon EVIDENTE:

En Albania kaj la plejmultaj landoj shajnas esti normale ordeni, speciale honori kaj festi elstaraj homoj pro iliaj servoj al la homaro.

Lau bahaa vidpunkto ni loghas surtere por helpi kaj servi unu la alian, char ni chiuj estas servantoj de Dio. Chi-tie en la mondcentro mi legas, audas kaj vidas ekzemplojn de granda memofero flanke de individuoj au grupoj de bahaanoj en chiuj kampoj de socia au sociala evoluhelpo en la tuta mondo, kies rekompenso estas la diaj benoj akompanante tia agado.

Mi deziras chion bonan al vi kaj sukceson en via senlaca laboro por nia kara lingvo.

Elkore salutas

Martha Otto

- Profesor Bardhyl, te them te drejten ngele me goje hapur kur lexova te gjitha veprimtarite qe kishte bere zoti Jacob ne mos gabohem ne emertim te emrit. Mendoj se ky fondacion ja vlen te vazhdoje me tej, te ndihmoje ata qe kane nevoje.

Me respekte **Klotilda Rama**.

- Bardhyl, jam dakord qe shoqates hollandeze “EVIDENTE” te kryesuar nga z. Jacques Tuinder t’i jepet dekorimi sepse ata e meritojne shume, ky eshte mendimi im.

Pershendetje **Nehat Sokli**

Pozitivan reagon jam donis ankaŭ gesamideanoj Rita Permeti, Shaban Hasani, Vasil Pistoli, Gjergji Gusho.

Rememoraĵoj

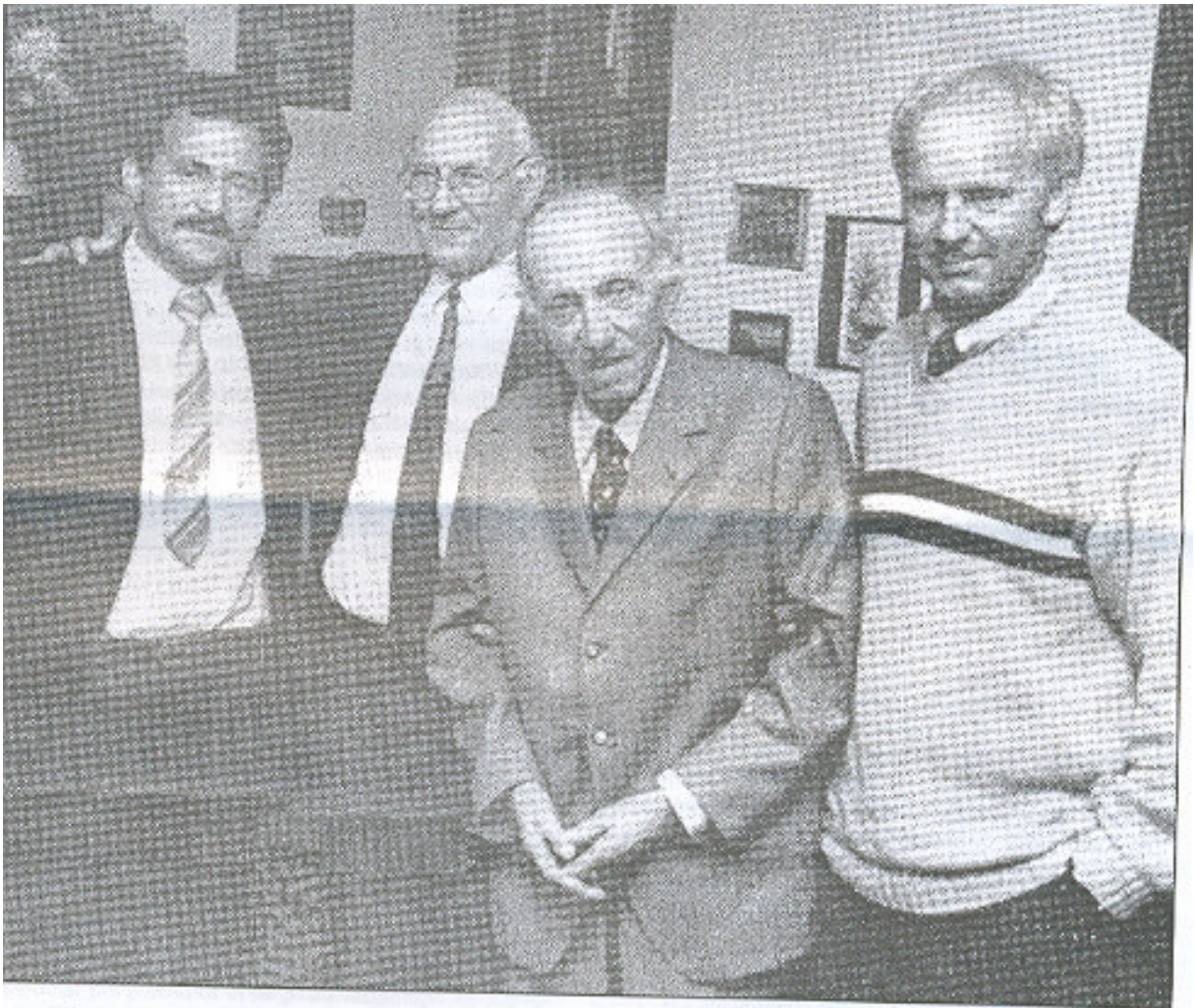
Vizito de Osman Kazazi en Nederlando

(Ĉerpita de DIA REGNO jaro 1998, paĝo 8)

..La 5-an de junio pasinta alteriĝis en nia flughaveno la plej prave honorita civitano de Albanio: sinjoro Osman Kazazi. Niaj plej fidelaj geamikoj scias, ke ĝuste antaŭ du jaroj li estis en nia hejmo. Tiam li- kiel sola reprezentanto de sia patrujo- partoprenis Internacian Kongreson por Viktimoj de Milito kaj perforto en bruselo. La kialo de lia ĉi-foja vizito estis: duobla kataraktoperacio. Dank’al senlacaj klopodoj de mia amiko- optikisto paul Luyf ni sukcesis trovi nederlandan okulison preta servi al ti “albana Mandela”. Kun vera ĝojo mi povas sciigi al vi ke la operacio, kiu daŭris 2.5 horojn, bonege sukcesis. Tio estas des pli mirakla, ĉar temas pri homo 80 –jaraĝa, kiu dum la plej granda parto de sia vivo vivis vivonpanakvan. Kaj tiun periodon de preskaŭ 46 jaroj li ofte dividis sian minimumon da pano inter kunkaptitoj. Osman kazazi kaj lia kuzo Shpëtim tre dankas al ĉiuj, kiuj ebligis ĉi tiun miraklon. Imagu, ke ni rifuzus helpi al noblega homo, kiu klarekaj akre kaj kvazaŭ profete vidadism kiam la fere stalinisma Albanio troviĝis en

nplej profunda mallumo! La 12-an de junio plurkapa nederlanda delegacio akompanis la altajn gastojn al la Amsterdama flughaveno.

Por nia modesta organizaĵo Osman estas, por tiel diri, “niaj okuloj en Albanio”. Li estas atestanto kaj stimulantulo de niaj projektoj en tiu lando, kiu nomiĝas la “malriĉulejo” de Eŭropo”.

La dua dekstre s-ro Osman Kazazi, jam forpasinta, dekstre s-ro Paul Luyf eminenta optikisto, la dua maldekstre s-ro Jacques Tuinder.

Li ade akompanas nin al blindulejo, surdulejo, orfejo, maljunulejoj kaj instancoj. Li scias, ke ni jam dum jaroj aktivis sub la tegmento de la ĉefurba Instituto por Gelernantoj Nevidipovaj. Li scias, ke ni helpis al la infanoj per ŝuoj, muzikinstrumentoj, nova sistemo de hejtado, tute moderna brajlopresejo, ktp. La venontan monaton ni komencos la duan fazon de rekonstruaj laboroj. Temos pri projekto ĉirkaŭ 25 000 usonaj dolaroj. Nun ĉiu infano havas isan propran muzikilon, sed mankas ejo por ludi..Nu, post kelke da monatoj ili havos sian “konservatorion”, kiel ili majeste titolas tiun ejon por ekzerci kaj prezenti

muzikon. Se niaj geamikoj pli diligente helpos al nia afero..Nu, la plano ekzistas kromkonstrui sur la ekzistanta konstruaĵo kvar klasĉambrojn por post-elementa instruado.
Jacques Tuinder

ILEI kaj NI

Labor-plana punkto:

* UEA kaj ILEI starigu programon de instruista trejnado, kiel esencan elementon de la starigata komuna ekzamena branc'o "Instrukapablo", klopodante enkadrigi elementojn de tiu trejnado en la strukturojn de oficialaj edukaj instancoj kaj helpi al provoj konstantigi au' malfermi oficialajn universitatajn kursojn.
La apero de c'i tiu teksto lau' mi esence kontribuas al trejnado de niaj instruistoj kaj instruantoj.

Amike

Renato Corsetti, prezidanto de UEA

de: Katalin Kovats <redaktanto@edukado.net>

www.edukado.net

En julio aperis la

Manlibro pri Instruado de Esperanto

(Pretigita de internacia teamo de lingvoinstruistoj, redaktita de Katalin Kováts)

Eldonis: ILEI/Hago 2005. (2a eld.) - ISBN: 8096904264.

En 148 pagxoj kaj kompakta formato, jen praktika gvidilo por instruistoj kaj instruantoj, kiuj (vole aux preskaux kontrauxvole) trovis sin antaux la devo instrui nian lingvon. Unuflanke pedagogie kompetenta, aliflanke jen tre praktika verko kun konkretaj konsiloj. Gxi levas multajn temojn kaj dilemojn kiujn vi mem frontos en instrua rolo. La elektronike elsxutebla pli frua versio de la verko nun aperis post funda revizio kaj kompletigo en placxa papera formato. La preskvanto estis nur 300, el kiuj duono jam forvendigxis dum UK. Gxi estas mendebla cxe UEA:

<<http://katalogo.uea.org/>><http://katalogo.uea.org/>

kaj cxe ILEI: Stefan MacGill:

mailto:stefan.macgill@gmail.com>stefan.macgill@gmail.com

Pannonia u. 30,1,6, HU-1136 Budapest, Hungario aux

La vendoprezco cxe UEA kaj ILEI estas 7.50 EUR.

Cxe ILEI la prezo inkluzivas la sendokostojn, cxe UEA ili estos aldonitaj.

Artikoloj de la Manlibro iom post iom aperas en la LEGEJO de edukado.net ankaux en printebla versio.

Propagando por Esperanto

Historio kaj Homaranismo

“La plej grava tragedio en la historio de tragedio estas ne la tragedio mem, sed forgesi la historion de la tragedio”

Lee Chong- Yeong/honora prezidanto de Korea Esperanto Asocio

(Ĉerpita e; La mondon sen armeoj, sendita de japana samideanino Okada Sizuka septembre 2005)

Historiaj faktoj kaj vidpunktoj

Historio evoluas senhalte. Por evoluigi historion en la direkto dezirinda por la tuta homaro, ni devas klarvide lerni la lecionojn de la historio. Niaj praavoj ne povas esti ĉiam ĝustaj. Ili ankaŭ faris erarojn, kiujn iliaj praidoj ne devas ripeti. Historio instruas al ni, kion niaj praidoj devas lerni de ni, kaj kion ili ne devas ripeti.

Historiaj faktoj estas realoj, nek kaŝeblaj nek distordeblaj. Oni povas intence rigardi nur la ŝatatajn flankojn de la historiaj faktoj aŭ rigardi ĉiujn historiajn faktojn malkaŝe kaj objekte. Por rigardi tuatan realon de la historio objekte, ne ellasante malplaĉajn partojn, oni bezonas kuraĝon. La japanaj mezlernejaj lernolibroj de historio kiuj kreis multe da kritiko dum kelkaj jaroj estas kritikitaj, ĉar ili estas skribitaj de la vidpunkto de specifika nacio (la japanoj) kies naciaj interesoj foje ne kongruas kun tiuj de aliaj nacioj. Pro tio, la Konsilio de la japanaj Katolikaj Episkopoj anoncis en la 7-a de majo, 2001: “La historia vidpunkto de la Grupo (por verki la lernolibron) perfidis la deziron de la azianoj kiuj volas kune konstrui la socion kiu valorigas pacon kaj homajn rajtojn..” D-ro Hasumi Shigehiko, ĉe la diplomigceremonio en marto 2001: “Eĉ se la nuna generacio ne rekte kulpas, ni devas esti respondecaj pri la pasinteco de japnaio..distordo de la pasinta historio rilate al Koreio, kun kiu ni devas alfronti la estontecon komune, eble alportus al ni malgrandan memkontenton sed ne la kuraĝon alfronti la estontecon”.

La historio de rilatoj inter germanoj kaj judoj tiras mondan atenton pri la genocido de judoj fare de la nazi-germana registaro en jaroj 1930-1945. Peri tio, germana lernolibro de historio, memkritikante diris: “..La krimon la ŝtato organizis kaj ordonis, sed ne mem plenumis. Ne nur nazioj partoprenis sed centmiloj da germanoj estis ligitaj kun la krimo kaj milionoj da germanoj almenaŭ sciis pri la krima agado..” En tiu situacio, ne estas imageble, ke germana ĉefministro vizitos la tombejon de la Nazimilitkrimuloj por montri sian respekton. Malgraŭ tio, ke la Nazia Germanio invadis aliajn eŭropajn landojn, la senkaŝa konfeso de la idoj de la invadintoj instigis eŭropajn landojn, akcepti gvidan rolon de Helmuth Kohl, germana ĉefministro, fondi Eŭropan Union.

La germana (tiam prusia) urbo Koenigsberg estas la naskiĝloko de Emanuel Kant, germana filozofo, unu el la plej grandaj homoj en la mondo. Sed, post la dua mondmilito, la Alianco malfondis Prusion kaj donis Koenigsberg al Rusio, kaj nun ĝi estas nomita “Kaliningrad”, provinco de Rusio. Germana registaro postulis ĝis 1960aj jaroj revizion de la perforte decidita landlimo. Sed post la normaligo de rilatoj kun Pollando, nun Germana registaro akceptas la nunan landlimon.

Antaŭ kelkaj jaroj, iu juna profesoro de historio de Universitato de Lyon, Francio, rifuzis instrui la nazian kruelan agadon al judoj, ĉar “li mem ne vidis agreson akj li ne kredas la

kruelecon”. Pri tio, franca juĝejo oficiale malpermesis lin instrui historion, ĉar li ignoris la faktojn de historio pri kiuj socia konsento jam ekzistas.

La deklaro de Korea Sendependiĝo kaj Homaranismo

Homaranismo proponas pacan kunekzistadon surbaze de justeco, frateco, egaleco kaj neŭtraleco inter malsamaj nacioj, kaj la fundamenta bazo estas amo. La tuta spirito de la homaranismo estas enteneta en la Deklaracio de Korea Sendependiĝo de 1919.

La 1-an de marto 1919, 10 jarojn post la anekso de Koreio fare de Japanio, la korea popolo tutlande samtempe proklamis “Deklaracion de Korea Sendependiĝo”, marŝante sur stratoj, svingante koreajn naciajn flagojn. Kvankam la celo estis regajni la nacian sendependecon, la Deklaracio emfazis nek batalon nek malamon, sed pacan kunekzistadon. Ĝi deklaris: “..la intenco ne estas kondamni alian nacion pro malnova malamo..” kaj ankaŭ: “..La hodiaŭa ago estas manifestacio pri nia nacio al justeco, humaneco, pluekzistado kaj prospeo, kaj ni nur manifestu la spiriton de libereco, ne malamon..” kaj finis dirante :”..Ĝis la lasta homo, ĝis la lasta momento, ni manifestacios por plene montri la justan volon de nia nacio”.

La tuta esenco de la homaranismo estas entenata en la Deklaracio de Korea Sendependiĝo, pri kio ni, koreaj esperantistoj, estas fieraj.

Por instruo al la Praidoj

La historio instruos al niaj praidoj kiel vivi. Por tiu celo, estas tute necese, ke historio devas esti sendistorde, senkaŝe skribita, inkluzive de fierindaĵoj kaj hontindaĵoj de niaj praaŭoj. Fierindaĵojn ni instruas al niaj praidoj, por ke ili fiere ripetu kaj sekvu. Kaj la hontindaĵojn en historio ni instruas, por ke evitu tiajn kaj vivu pli feliĉe kun najbaroj.

La eksa germana ĉefministro, Helmuth Kohl, dum sia prelego en Iwazisima, Japanio, en majo 2001, diris: “..Germanio, sub la regado de Hitlero, estis la sangosoifa invadinto, kaj Japanio ankaŭ estis simila invadinto. Sed en Japanio aperis lernolibro kiu beligis la invadon..Ĉiuj homoj havas la komunan devon neripeti similan eraron..”

AHN Jung-kun, korea patrioto pafmortigis ITO Hirobumi, la unua japan ĝenerala gubernatoro de Koreio, en 1909 kaj Ahn estis kondamnita al mortpuno. Dum li estis en Lushun- malliberejo atendante la ekzekuton, lia japana gardisto CHIBA Toosichi respektis lian patriotan motivon. La japana gardisto kaj la korea mortpunoto, fariĝis amikoj, respektante unu la alian. Pro tio, Ahn lasis al Chiba sian lastan skribaĵon, pertuĉe stampitan de sia manplato kun tranĉitaj fingroj. Chiba konservis la lastan skribaĵon kaj transdonis ĝin al sia familiano, kiu donacis ĝin al korea registaro en 1980. La memormonumento estas fondita en Dairin-templo en Sendai, Japanio, lia hejmloko. SAITO Taiken, bonzo de la templo servadas 30 jarojn ĝis nun ĉe la templo, parolante la aferon.

Pri la rilathistorio inter Japanio kaj Koreio, KUBOI Norio, japana mezlerneja instruisto en takatugi, en sia lernolibro por mezlernejaj lernantoj skribis el la vidpunktoj de la popoloj kiuj volas vivi paco, ne kaŭzante malbonojn al aliaj. Kuboi malkaŝe skribis pri la invado de TOYOTOMI Hideyosi, anekso de Koreio, Kanto masakro, komfortvirinoj kaj korea sendependiĝa movado.

Esperanto, la glaciompilo de malamikeco

La homaranisma estoso de esperanto ludas gravan rolon por internacia kompreniĝado kaj amikeco, kaj ĝi servas kiel glaciompilo inter koreoj kaj japanoj.

KIJOMI Rikroo, japana esperantisto- verkisto, travojaĝinte Koreion en 1923, skribis ‘Al Junaj Koreoj’ sur La Revuo Orienta (JEI organo, julio 1926) jene: “Koreoj! Se efektive vi volas esprimi ĝisfunde viajn sopirojn, malĝojon, indignon, kaj ĉiujn nuancojn de sentimento, iru al Esperanto! Koreoj denaske estas talentaj je lingvistiko. Per malpli ol dekono da peno postulata en la lernado de japana lingvo, vi certe povos spertiĝi en esperanto”.

OOJAMA Tokio, kku fondis Seulan (tiam Keiĵ’o) Esperanto-Societon en 1922, kaj kies edzino estis koreino KIM Sun-Hak, skribis sur Donga- tagĵurnalo en 1925: “Karaj koreoj! Ni lernu Esperanton. Esperanto ne estas unu fremda lingvo, sed estas internacia kaj tutmonda lingvo. Ni ĉiuj lernu Esperanton kaj ni esperu la tagon kiam ni ne plu bezonas verdan stelon sur nia brusto”.

OKAMOTO Joŝicugu, sekretario de Japana Esperanto- Instituto, japana lingva instruisto de Keiĵo Instruista Lernejo kaj membro de nacilingva Konsilkomitato de la Korea kolonia gubernatora oficejo, diris dum oficiala komitatkunsido por malpermesi instruadon de la Korea lingvo, en 1939:

“Korea lingvo estas natura lingvo de korea nacio kaj ni ne devas abolicii ĝin perforte, kaj tio estas kontraŭ la ideo de la mondopaco kaj estas memdetrua politiko al japanio”.

Iniciatite de NISIO Tutomu kaj kelkaj aliaj japanaj kaj koreaj Esperanto-aktivuloj, “esperanto-grupo por la komuna lernolibro pri historio” agadas por krei amikecan etoson inter Aziaj esperantistoj. La grupo tradukis la historian lernolibron, “Enkonduko al la Historio de Japanio kaj Koreio”, verkita de Kuboi Norio, por malkaŝe sciigi historiajn faktojn al ambaŭ landaj junuloj. La aŭtoro kaj la Esperanto- grupo asertas: “Ni sinkritiku pri la historio de invado, utiligu la historion de paco kaj amikeco, kaj kreu la mondon sen naci-diskriminacio..”

Ni vidas ĉi tie, ke homaranismo, la interna ideo entenata en esperanto, progresigas la historion, eĉ tragedian, en pozitiva direkto. La plej grava tragedio en la historio de tragedio estas ne la tragedio mem, sed forgesi la historion de la tragedio.

Aŭdiobiblioteko por blinduloj pretigota en Albanio (Kontribuos ankaŭ blinda esperantistino Anisa Proda)

Lastatempe la preso kaj medio en Albanio sciigis pri komenciĝo de laboro por fondi la unuan nacian porblindulan bibliotekon. Temas pri speciala aŭdoteko el 5000 libroj kiujn la blinduloj povas uzi laŭplaĉe. La iniciato estas de Albana Instituto por Publikaj Rilatoj, estrata de s-ro Alban Bala. Inter tiuj kontribuantaj per sia voĉo estas ankaŭ Anisa Proda, studentino blinda kiu antaŭ tri jaroj eklernis Esperanton ĉe la blindulejo en Tirana. Anisa sin distingis ekde tiam per sia aparta intereso al la internacia lingvo. Ŝi komencis ankaŭ korespondi kun eksterlandanoj, ne laste ankaŭ kun s-ro Jacques Tuinder, kiu donacis malavare al ŝi porblindulan komputilon. Anisa posedas flue ankaŭ la anglan lingvon kaj estas diligenta studentino 17-18 jara.

Okaze la alia grava evento enlande, nome la poezia festivalo nomata “Poeteka”, aranĝita en la ĉemara urbo Durrës, en tiea amfiteatro, Anisa la unua recitis sian versaron. Jen kion raportas ĵurnalistoj pri ŝia debutado:

“La poezio de Anisa sonas ĉiam freŝa kaj petoleca, ĉar la improvizo en sia poezio estas ege prezenta, tiomskale ke Anisa ĝuigas nin plurecon de variantoj por la sama poezio ol por unu tia fiksitaj.

Nehat Sokoli

Vizitoj de fremdaj samideanoj.

En aŭgusto vizitis Albanion kiel gaston de s-ro Shaban Hasani samideano el Tulono, Francio, s-ro Roberto Pontnau. Li estis vizitinta Albanion ankaŭ 25 jarojn antaŭe enkadre de kolektivaj vizitoj realigitaj tiutempe de komunisma reĝimo. Roberto promesis sendi kelkaj fotoĵoj faritaj de li tiamtempe, same artikololon verkitan de li kaj aperigita en franca ĵurnalo.

S-ro Roberto la unua dekstre en kafejo en Tirana, 16an de aŭgusto 2005

En septembro alvenis du hispanaj (katalunaj) juna geparo, Lluís Goruú Casademont kaj Estel Figuras Saborit, studentoj de fiziko en universitato de Barcelono. Ili anticipe estis informiĝinta pri Albanio kaj estis lerninta kelkajn albanajn vortesperimojn. En Tirana ili renkontiĝis kun tri junaj esperantistinoj, Rosela, Eleda kaj Doris, gastis ĉe Bardhyl unu tagon, vizitis la historian urbon de Kruja akompanate de juna esperantisto Ulián Binozi, kaj aliajn urbojn (Durrës, Vlora, Saranda ktp.)

Novaĵoj regionaj

SEPA KONGRESO DE KROATAJ ESPERANTISTOJ Z A B O K, 2005

La prezidantaro de Kroata esperanto-ligo ĉe sia kunsido la 16-an de decembro 2004 akceptis ke sepa kongreso de kroataj esperantistoj okazos en Zabok.

Dum la sepa kongreso oni celebros kaj rememoros eventojn el pasinteco de esperanto-movado en Kroatio:

- ❖ antaŭ cent jarojn en la jaro 1905 en la kroatlingva gazeto «**Obzor/Horizontalo**» por la unua fojo estis aperigita artikolo pri Esperanto, subskribita per pseŭdonomo M.Esperanto,
 - ❖ pasintare estis 95 jarojn ekde kiam 2-an de januaro 1909 estis organizita “**Unuiĝo de kroataj esperantistoj**”, kaj samjare 10-an de aprilo komencis aperadi la unua esperantlingva gazeto “**Kroata esperantisto**”,
 - ❖ antaŭ 60 jaroj, tuj post la 2-a mondmilito, 9-an de septembro 1945 rekomencis laboro de kroataj esperantistoj per la fondigo de “**Kroatia esperanto - ligo**”.
- La monda esperanto-movado rememoras:
- ❖ cent jarojn post la unua Universala kongreso en Bulonjo ĉe Maro.

Kongresaj temoj estos:

- ❖ **kroatia** kun la titolo: “*Politika penso en Hrvatsko Zagorje: Ekde ilirismo ĝis la sendependa ŝtato*”,
- ❖ **eŭropa** kun la titolo: “*ESPERANTO – oficiala lingvo de Eŭropa Unuiĝo*” kun kongresa propon-rezolucio.

Ekskurso

En programo de la sepa kongreso estos antaŭvidata peraŭtobusa ekskurso al la plej belaj kasteletoj kaj preĝejoj de Hrvatsko Zagorje.

Loko

Baza lernejo «Ksaver Ŝandor Gjalski» en Zabok.

Dato

18-a kaj 19-a de junio 2005

(Noto : la novaĵo atingis nin julie 2005)

Novaĵoj el Henri Masson

ekde de la tutmonda kongreso de la Libera Penso kiu havis lokon en Parizo, kaj kiu akceptis mocion favore al la uzo de Esperanto kiel lingvo de rektaj intershanghoj kaj de justa lingva komunikado, ankaŭ la nacia Kongreso de la Libera Penso, okazinta la 27an kaj la 28an de aŭgusto en Metz, Francio, voĉdonis favore al mocio kiu instigas la liberpensulojn al uzo de Esperanto kaj la Liberan Penson al kreo de "Esperanto-Komisiono".

Bonvena estos helpo de esperantisto (j) por traduki la dokumenton de la franca al Esperanto por disvastigo kaj enretigo che la ttt-ejo de la LP : <<http://librepenseefrance.ouvaton.org/>>.

El diplombolajtoj de niaj studentoj

Ulian Binozi

(Sub la tutoreco de Prof. Boĵidar Leonov)

Tirana, la evoluo kaj la turisma potencialo

Kie situas Albanio

Albanio, estas lando etendiĝanta en la centro de la Balkana Duoninsulo enhavanta 3.388.000 loĝantoj, je surfaco entute 28.748 km². Ties akva surfaco okupas 1.350 km² kaj la surtera 27.398 km². Albanio havas mediteranean klimaton kaj ĝi karakteriziĝas de varma somero sunplena kaj malvarma vintro kaj pluvofaloj.

La ĉefurbo estas Tirana je 750.000 loĝantoj, la valuto nomiĝas Lek konvertebla rilate la usonan dolaron 1usd = 100 Lek kaj eŭron 1 euro = 120 Lek. La lingvo estas la albana, loka lingvaĵo heredita de generacio al generacio de la samaj antaŭuloj de albanoj, iliroj, parolintaj ĝin antaŭ Kristo kaj eĉ tiam kiam la limoj de Albanio aŭ de iama Ilirio etendiĝis ĝis tie kie hodiaŭ estas Buĥaresto, lingvo hindoeŭropeca je 36 sonoj kaj literoj, el kiuj 7 estas vokaloj kaj 29 konsonantoj.

Religia aparteco el tri manieroj montras klare ke Albanio estis ja lando kie transpasis ĉiuj plej fortaj armeoj de Eŭropo kaj kie ĉiu armeo volis demonstraci sian forton kaj kulturon, kaj ekde tiu momento Albanio konsistis el loĝantaro je 70 % muslima, 20 % grekortodoksa kaj 10 % romkatolika.

Albanio limiĝas kun Grekio sude laŭ limlinio je 282 km kaj kun Makedonio oriente laŭ limlinio je 151 km, norde ĝi limiĝas kun Serbio & Montenegro kaj Kosovo laŭ limlinio je 287 km, dum okcidente Albanio akviĝas de du maroj, Adriatika kaj Jonia kaj posedas nur unu insulon, kiu estas kvazaŭ la limo inter ambaŭ maroj heredanta nomon ekde otomana okupado en Albanio, la insulo de Sazano. La ŝtata telefonkodo estas 355 kaj mem la ŝtata kodo AL, kaj Albanio ekĝuis sendependecon ekde 28 novembro 1912.

Albanio , historia-kultura informacio

Albanio reprezentas landon je demokratia parlamento kun pluraj partioj kaj prezidenton, registaron kaj armitajn fortojn kaj enhavanta nacion spertinta multajn konkerantojn kaj multaj reĝimojn la lastajn 100 jarojn: konkerintojn, reĝlandon, komunismon kaj ekde 1992 jaro estas instalita demokratia reĝimo danke al la libera voĉdonado fare de la popolo. Hodiaŭ la tuta albana socio kunfrontiĝas al la vivo enlande kaj en emigracio ne elirante el ĝia kultura kaj historia akso.

La albana kulturo kaj la tuteco de ties atingoj estas bazita sur ĝenerala nacia kulturo kaj je religia, regiona kaj idea rangoj. La vivo de albanoj same estas bazita en la lokaj kaj regionaj kulturoj, ekde la altaj montoj de Nordo, malaltaĵoj de Lezha kaj Lushnja ĝis la okcidenta elirejo kie ĝi akviĝas de du maroj, Adriatika kaj Jonia. La albana nacia standardo havas ruĝan koloron kun nigra aglo dukapa en la mezo kaj estas ja tiu flago levigita la tagon de la proklamo de sendependeco je 28an de novembro 1912 en Vlora, plue tiu flago leviĝis ankaŭ en la Kongreso de Lushnja kaj post finiĝo de la Dua Mondmilito ĝis nuntempe. Unu el niaj naciaj herooj konata en la historio de Eŭropo, Gjergj Kastrioti Skanderbeg, estis la unua homo demandinta la unuiĝon de albanoj por sia lando sen fremdaj konkerintoj, batalinta 25 jarojn kontraŭ la otomanajn hordeojn

fariĝante plej bona protektanto de kristanismo en Eŭropo. La patrino Tereza aŭ Terezo de Kalkuto same estas virino konata de la tuta mondo kiel bonfaranton kaj senlaca religiulo dediĉinta sian vivon al la bonfaraj misioj en ĉiuj malriĉaj landoj enmondo, ĝia nomo estas Gonxhe Bojaxhi (Gondĵe Bojaĝi) kaj la naskiĝloko estis Skopje.

Tirana , enkonduko en la temon kaj historio

Tiu ĉi tasko aŭ studo temas pri la urbo de Tirana kaj la vivkampoj kie oni demandas pli da evoluiĝon kaj moviĝon fare de lokanoj kaj fremduloj same vizitantaj ĝin pro personaj kialoj, kiuj povas esti religio, komerco, studado ktp. Kaj en sia historio Tirana estis la plej granda centro de ĉiuj bazaroj realigitaj en la tuta lando kaj ekster ĝi. La imediata evoluiĝo de la vivo kaj agrokulturo rezultigis en tion ke la kampo de Tirana ekskribu historion alie, ne samkiel Skanderbeg batalis kontraŭ turkojn. Tirana nun fariĝis loko provizante produkton el ties agrokampoj kaj evoluon de loĝantoj danke al la komercplacoj kie povis labori kiu ajn.

Tri hipotezoj pri la nomo de Tirana .

Hipotezo de latinaj historiistoj

Oni pensas ke la nomo Tirana devenis de la vorto Theranda, menciita en la pratempaj skribofontoj latinaj kiun la lokanoj nomis Te Ranat, ĉar la kampo estis formita rezulte de inertaj materialoj alportitaj de la akvoj el montoj kaj montetoj ĉirkaŭ ĝi.

Hipotezo de Bizantoj

La nomo Tirana devenas de vorto Tirkan. Tirkan estis kastelo surdeklive de la monto de Dajti, kies ruinaĵoj videbliĝas ankaŭ hodiaŭ. Tiu ĉi nomo datiĝas ekde la komenco de unua jarcento antaŭ Kristo. La kastelon de Tirkan mencias ankaŭ Prokopo, granda bizanca historiisto, kiu difinas same ankaŭ la lokon samnoman.

Hipotezo de Grekoj.

Tirana devenas de Malnova Greka per la vorto Tyros signifanta laktaĵon aŭ laktajn produktaĵojn kaj oni opinias ke tiu versio postrestis pro fakto ke en la kampo de Tirana ĉiamtempe oni estis produktanta kaj vendanta laktaĵojn.

Unuafoje la nomo Tirana

Tirana estas menciita en la jaro 1418 en la dokumentoj de Venecio, dum la registriĝo de agrokampoj estigita de otomanoj de jaro 1430 ĝis 1431.

Tirana , kiel ĝi estas fondita

Kiu ajn vivmaniero en Albanio, kiu ajn moviĝo aŭ decidopovo ks havas sian centron en Tirana, landa ĉefurbo. Tirana proklamiĝis urbon kaj fondiĝis de Sulejman Pasha. Li konstruis moskeon, panbakejon kaj turkan banejon (Hamamon). Li kreis ankaŭ la unuan sendependan administrantaron el la vicoj de osmanemuloj aŭ de homoj el aliaj urboj kiel Durres kaj Shkoder. Lia nepo Ibrahim Bej finkonstruis la horloĝturon en la jaro 1830. Tirana konis rapidan evoluiĝon en komerco kaj produktado de agrokulturaĵoj kaj laktaĵoj.

La registaro de Albanio elektita de Kongreso de Lushnja en la jaro 1920 proklamis Tirana-n ĉefurbon de la lando. La jaro 1930 notis pli vastan vizion je konstruado. La placo Skanderbeg, la strato de Durres kaj ĉiuj ekzistantaj registaraj domoj estis konstruitaj laŭ la direkto de granda arkitekto Eshref Frashëri (Eŝref Fraŝeri). Same similaj konstruaĵoj faritaj servis al la sistemo starigita de reĝo Zog.

La itala okupado de Albanio notis la konstruiĝon de pliaj registaraj domoj kaj la grandan bulvaron, subgvide de faŝistaj inĝenieroj Armando Brosini kaj Emanuele de Fausto. Ili konstruis multajn domojn cele la konkeradon de la lando senmilite. Dum la jaro 1943 ankaŭ Tirana samkiel aliaj urboj en Eŭropo estis trafita de detruigoj. La komunisma reĝimo rekomencis la laboron por konstrui novajn domojn kaj rekapabligi tiujn je kultura valoro. La preĝejo de Sankta Maria konstruita de de hungara imperiestro Jozefo la Unua kaj la unua moskeo de Tirana konstruita de Sulejman Pasha estis sufiĉe amortizitaj pro bombardoj. Ili ekzistis tie kie hodiaŭ estas starigita la dekkvinetaĝa hotelo Tirana Internacional kaj la monumento dediĉita la la Nekonata Soldato.

Tirana, geografia pozicio kaj klimato

Tirana urbo je 750 000 loĝantoj kaj ĝenerala surfaco kune kun ĉirkaŭaĵoj je 12 80 km² , je 110 m super la marnivelo, troviĝas sur la sama paralelo geografia kiel Napolo, Madrido kaj Istanbul, dum en la sama meridano kun Budapeŝto kaj Krakovo. La urbo etendiĝas en la kampo de Tirana inter la montet-vicoj de Sauk, Bovilla kaj monto de Dajt (1612 m).

La mediteranea- kontinenteca klimato igas ke la somero estu varma je averaĝa temperaturo 27° C kaj vintre malvarme kaj je pluvofaloj je averaĝa pluvofalo 1200 mm jare kaj averaĝa temperaturo 7° C . Ĝi havas riĉan naturon je monta arbaro, naciaj parkoj kaj turismecaj punktoj. La montetoj ĉirkaŭ Tirana estas riĉaj je herbaro kaj olivejoj. La tereno favorigas multe la agrokulturon, aferismojn kaj turismon.

Tirana limiĝas kun urboj de Elbasan sude, Durres oriente kaj Lezha kaj Kruja nordoriente.

La Adriatika Maro situas nur 28 km je aerlinie aŭ 40 km je aŭtovoje fore kaj en ĝin enfluas du riveroj de Tirana, la Rivero de Tirana kaj Erzeno. La lagoj en la tuta ĉirkaŭaĵo de regiono estas artefaritaj, konstruitaj de homoj helpe al agrokulturo.

La arbaroj estas tre riĉaj je aveluoj, nuksuoj kaj multaj aliaj specoj de arboj kiel abio, pino, piceo, cipreso ks. Bestoj diverspecaj troveblaj en ĝi estas la bruna urso, apro, vulpo, lupoj kaj mustelo dum birdoj troviĝeblaj en ĉi tiuj areoj montaraj kaj arbaraj estas : falko,

aglo kaj arbara strigo. Ĉi tiuj parkoj allogas ege la ĉasistojn ĉar estas frekventeblaj areoj por ĉasado.

Tirana , komunikado kaj informado

Ĉiuj vojoj de Albanio kondukas vin al Tirana kaj inverse. La veturado estiĝas per aŭtoj, taksioj, busetoj kaj busoj. Nun en Tirana estas jam funkcia ankaŭ la telfera servo liganta la urbon kun la areo de la monto Dajt. La ebleco por veturi al Tirana de eskterlando baziĝas sur aviadiloj kaj busoj. Tirana estas same la centro de ĉiuj radio-televizivaj, retaj, sendrataj telefonaj ks. La komunikado estas ebla same per medio, revuoj kaj ĵurnaloj. La demokratia sistemo de la albana politiko servoj ne cenzuras la informacion, kontraŭe ĝi influas en ties evoluiĝo kaj distribuantoj de publika informacio. Estas ja tri punktoj de buslinioj el tuta Albanio en Tirana; la ununura stacidomo funkcias regule ĉiutage je plena kapacito liganta Tirana-n kun pluraj aliaj ĉefaj urboj kiel Shkoder, Fier, Lushnje, Vlora, Pogradec ktp. La libro kaj la albanaj aŭtoroj estas konsistigantaj faktoroj de kultura informado por la albana publiko ĉiam pli forte per libromarkato en tuta lando. La nacia biblioteko estas plua faktoro montranta ankoraŭfoje ke Tirana estas grava granda centro kie oni vivas kun moviĝo kaj informacio. La grandaj aferismoj same distribuas informacion favore al sia aktiveco kaj aldone ili estas influantaj en la lernigado de homoj je laborceloj. Tuta ĉi tio rezultigis en favora evoluiĝo de la publiko kaj ties kontaktoj kun diversaj komunumoj enmonde kiuj cetere kontribuas kaj instigas pli la moviĝon de la albana socio.

Tirana , religio

La religio konsistanta el kelkaj konfesioj en la sino de popolo de Tirana estas influinta kiel edukan kaj produktivan faktoron en ĉiuj tempoj per ĉiuj ties manifestacioj. La religio samkiel en Albanio ĝenerale ankaŭ en Tirana dividiĝas laŭ tri konfesioj: muslima 70 %, grekortodoksa 20 % kaj romkatolika 10 %. Sed en Tirana ekde 200 jaroj estas la rezidejo de tutmonda bektaŝia muslima sekto. Bektaŝioj estis forpelitaj perforte de Turkio dum la tempo kiam ĝi proklamis sian unuan laikan respublikon (en 20 jaroj de XX jc). Dum la tempo de komunismo la religio estis persekvita kaj atakita, plue ĝi estis malpermesita kaj oni rigore kondamnis tiujn kiuj kredis je Dio. Ekde la jaro 1966 ĝis 1990 la lando vivis sen religiaj institucioj kaj praktikoj, do 25 jarojn daŭris ateisma reĝimo.

En tiu tempo kiam la tuta mondo konis tion, Gonxhe Bojaxhi (Gondje Bojadji) konata kiel la plej granda bonfarantino , je pseŭdonimo Terezo de Kalkuto, estis kolorigante la vivon de multaj malsanaj infanoj per amo kaj helpaĵoj. Tio okazis en multaj landoj malriĉaj de Azio kaj Afriko. Ŝi naksiĝis en la jaro 1914 en Skopje kaj mortis en la jaro 1998 en Kalkuta de Hindujo, ĝuste tie kie ŝi servis tutan tempon.

Alia konsistiganta faktoro por la religio estas ankaŭ la kultoj, institucioj kaj monumentoj kiuj dum la tuta tempo ekde la jaro 1990 estas servinta al religio kaj kreduloj. Monumentoj je granda kultura valoro eskapis de damaĝiĝo kaj transformiĝo dum la tempo de komunismo.

Tirana , aranĝoj kaj distraĵoj

Diversaj aranĝoj faritaj je distra celo aŭ kontentigo de junularo kaj tuta civitana maso de Tirana diferenciĝas je karaktero kaj lokiĝo kaj estas multnombraj. Tio montras plue ke kiamaniere oni ekspluatas amuzejojn ekde la disfalo de komunismo. La urbodomo de Tirana ĉiujare estras en la plenumado de amasaj amuziĝoj je karaktero socia demokratia kaj patrioteca, historia-kultura, beletra, artisma. La belaj lokoj kaj tiuj historiaj ĉirkaŭ Tirana estas faktoro influanta en la popolon instiganta moviĝon ankaŭ por la disvolviĝo de loka kaj agrokultura turismo.

La piknikoj estas ĉiam organizitaj de familioj kreantaj samtempe ian komunumon ne registritan tiucele. Alia aranĝo estas tiu je tipo kampumado kaj koncertoj kiuj estas je distra karaktero kie partoprenas volonte ankaŭ gejunuloj el la tuta Eŭropo. Tiaj aranĝoj okazas kutime en la ĉirkaŭejoj de la urbo. La sportoj estas ĉiam ŝatataj de homoj en Tirana, same la aranĝoj je eduka kaj sportema senso je moto “por senproblema vivo”. Ĉiuj loĝantoj de Tirana submetiĝas al diversaj eduk-aktivecoj kiel futbalaj, bicikladaj, kuradaj ktp.

Ĉi aktivecoj strebas amasan edukiĝon.

Se ni prikonsideras la vivmanieron de Tirananoj, certe ni konstatos ke ĝi reprezentas unikan memorganiziĝon kun ties konsistigantaj faktoroj.

La specoj de moviĝoj (turismaĵoj)

En ĉi tiun geografian, naturan, kaj kulturalan potencialon la urbo de Tirana estas metita je la servo de ĉiuj movadoj aŭ turismaĵoj farataj.

Komercaj movadoj

Ĉiuj movadoj farataj cele al la komercado de produktaĵoj estigas ankaŭ moviĝon de ĉiuj strukturoj tion orgaganizantaj kaj donas evoluiĝon kaj bonfarton en ĉiuj kampoj: en hoteloj, restoracioj, koncertejoj, internulejoj kaj aliaj terenoj por la disvolviĝado de komercaj aktivecoj kaj ĉi tiuj kuniras paralele kun la prezoj de ĉi tuta moviĝo aŭ pli bone diri, la prezoj varias laŭklase.

Ĝenerale la altaj servoklasoj bonvenigas ĉi tiujn aranĝojn kiel ja estas konferencoj, seminarioj kaj reklamiĝoj (promocioj). La kosto kaj la profito el tiu turismo estas sufiĉe granda kaj je tro da lukseco. Ĉi tiu moviĝo estiĝas kiel ene tiel ankaŭ ekster la lando kaj ĝuas la plej grandan interesiĝon de administrantaro kaj pli kvalitan servon de informado, komunikado kaj akomodado. La servoj kaj la luado aŭ kreditado estas same komponentoj de ĉi tiu moviĝo..

Sportoj

La ĉempionecoj kaj aliaj sportaj aktivecoj estas same grandaj movadoj kaj favoriĝas de altaj interesoj kaj servoj disponigitaj al tiu turismo per : sporthaloj, stadionoj, placoj, servolaboristoj kaj sur terene lokoj por trejniĝo de sportistoj kaj la kuraciston. Ĉi tiu turismo donas grandan profiton kaj movigas fenomenojn ĉiam pli novajn, adaptitaj al la tereno kiam temas pri montaj sportoj aŭ biciklado kiuj postulas pli grandan organizitecon ol ekzemple futbalo aŭ permanaj ludoj.

La fiŝkaptado estas sporto kiu akomodigaĝas je la formo de kampumado kaj la servoj por ĝi estas porteblaj kiel: la tendoj, banejoj, nutraĵprovizejoj ks.

Historio, kulturo, monumentet kaj religio.

Ĉi tiuj kulturaj konsistigantoj kreas moviĝon pli lokan aŭ ni diru 70% el lokanoj, 20 % el etnaj sampatrianoj kaj 10 % fremduloj alvenintaj por viziti ĉi tiujn lokojn je nacia valoro. Je la servo de ĉiuj eventualaj demandoj estas la malgrandaj aferismoj aŭ hoteloj kaj restoracioj kiuj donas ankoraŭ pli malpli da koloro al la aranĝoj. Ĉi tiu moviĝo cele la konatiĝon de la lando aŭ amuziĝon estas multe ŝatata de lokanoj kaj tio donas plian propulson al la disvolviĝo kaj agrokultura turismo kiu en Tirana estas ege paralizigita pro maniero de promociado kaj direktado. La multnombraj monumentoj estas komponento kiu alportas moviĝon je 30 % el eksterlando kiuj strebas al arkeologiaj valorajoj de monumentoj kaj kasteloj en la distrikto de Tirana. Koncertoj estas alia komponento de ĉi tiu moviĝo kultura kie nun la albana muziko harmoniiginta la popolan kaj modernan muzikojn altiras ege la publikon de Tirana kaj tutan ceteran albanan.

Naturo , parkoj , riveroj kaj lagoj

La naturo ĉirkaŭ Tirana estas tre riĉa je arbaroj, naciaj parkoj, lagoj kaj riveroj. Tiu riĉa naturo altiras multajn ties admirantojn kiuj en si mem estas same organizantoj ankaŭ de multaj privataj aktivecoj je familia aŭ socia rangoj, aŭ pentristojn kaj fotistojn kiuj per la vidaĵoj promociigitaj per preso kaj medio estas altirintaj al tiu ĉi turismo ankaŭ homojn je fremda nacieco vizitantaj ĉi tiujn mirindajn lokojn je sportaj celoj kiel fiŝkaptado, ĉasado, biciklado, montogrimpado ktp.

Sciencistoj aŭ mediprotektantoj, homoj bezonantaj puran aeron el la lando aŭ eksterlando povas renkontiĝi dum 12 monatoj de la jaro en ĉiuj ĉirkaŭaĵoj de Tirana, kie oni rimarkas naturon, kiu sub la prizorgado de ŝtata administrantaro stimuliĝas ĉiutage por altiri homojn, danke al la subteniĝo fare de hotel- kaj restoraci-servoj, kampumadoj ktp.

La lagoj estas multnombraj sed ne tre grandaj kaj en ili estas ĉiamtempe aktivecoj. Ili estas frekventataj. Same certaj punktoj ĉe riveroj kie oni ekzercadas manierojn de plaĝbanado. Oni ofertas ankaŭ agrokulturajn turismon kaj naturan kuracadon..

Medicino, kuracado kaj sanigado.

Nuntempe en la studadcentro Patrino Tereza ĉe la civila hospitalo en Tirana kaj en iu privata kliniko albana-usona oni komencis ekzerci koroperaciojn kaj de aliaj korpopartoj same transplantiĝojn, kio rezultigis flukson de klientoj kaj pacientoj el la lando kaj el la ties najbaraj. Tiu ĉi moviĝo estas rigardata tuje je granda interesiĝo por ke ĝi disvolviĝu kiel apartan manieron de traktiĝo de pacientoj, same de homoj ilin akompanantaj. Tiu ĉi moviĝo posedas je sia servo tutan potencialon kiu subtenas tiajn moviĝojn kiuj en ne malmultaj kazoj sponsoriziĝas de fondacioj, ŝtato, konsulejoj aŭ registaraj kaj neregistaraj organizaĵoj. Tiu ĉi moviĝo havas koston tre altan same grandan profiton.

Studado

Tirana kiel grandan centron kaj gvidanton de la albana intelektularo atendas ĉiujare studentojn abiturientojn dezirantaj plustudi en universitatoj kaj aliajn studentojn. Tiu ĉi speco de moviĝo havas sian studentan urbeton kie la internulejoj kaj hoteloj por studentoj celas la servon kaj akomidiĝon de studentoj. La banksistemoj nun provizas aliajn facilajojn por tiu ĉi vivmaniero, dume la privataj hoteloj estas tre multekostaj por studentoj.

La maniero de agrokultura servado

La agrokultura turismo en la distrikto de Tirana estas ne tiom disvolvigita, sed ĝi estas konsistiganta parto de ĉiuj ceteraj specoj de servadoj en hoteloj, restoracioj ka..

Registaraj planoj por faciligi kaj disvolvi la turismon

Vizakirado

Jam oni estas notintaj ĉiujn rimarkojn de fremdaj turistoj kiuj rajtas eniri Albanion kontraŭ ia pagaĵo ĉe la landlimo kaj plenumiĝo de plej mallonga proceduro por vizakirado, sed nia registaro devas siaflanke entrepreni certajn rimedojn kontraŭ la terorismo okazanta en Eŭropo aktuale. Tiel ĝi devas certiĝi pri ĉiu turisto alvenanta ĉe nin, samtempe faciligi la flukso-ondon de ili aparte dum la somera sezono, kiu estas ja plej preferata por nia mediteranea lando.

Malaltiĝo de la prezoj

Tiu ĉi plano pristudas ankaŭ la universaligon de la prezoj en ĉiuj hoteloj de la tuta lando, krom la unuaklasaj hoteloj kaj oni opinias ke baldaŭ ni ekhavas hotelojn je standardaj prezoj variantaj de 10-12 eŭroj por tranokto, kio plifaciligas la pagojn kaj pliigas la alvenojn el eksterlando.

Vojoj kaj infrastrukturo

Vojoj kaj infrastrukturo estas problemeca en pluraj lokoj eĉ ĉe tiaj historiaj monumentoj en la areoj ĉirkaŭ Tirana. Ili estas ĝenerale ege amortizitaj, kio altiras prave la atenton de turistoj.

Pro tio, la urbodomo de Tirana, aparte ties estro Edi Rama, estas laborante serioze por rekonstruado kaj bonmastrumado de elementoj de la urba infrastrukturo, engaĝinte ĉiujn ŝtatajn kaj privatajn organismojn, kio evidentas por ĉiu hodiaŭ. Dumtempe oni prizorgas pli pri hoteloj, restoracioj, amuzejoj ktp..

Plej famaj monumentoj de Tirana

Famaj monumentoj en Tirana estas multnombraj kaj multspecaj. Ili havas grandajn valorojn kaj reprezentas ian honoron por la nacio nia, ĉar estas ja fragmentoj de nia vivo. Plimulto el ili estas konstruitaj de albanoj mem.

La moskeo de Et-hem bej kaj la horloĝturo

La moskeo de Et-hem Bej

Laŭlonge de la strato ekde monumento de Skanderbeg troviĝas la moskeo de Et-hem Bej kaj post ĝi estas la horloĝturo. La konstruiĝo de tiu moskeo komenciĝis en la jaro 1789 kaj finiĝis en la jaro 1823 sub la gvido de Et-hem Bej kiu investis por tiu moskeo. Tiutempe tiu moskeo estis unu el plej gravaj monumentoj. La moskeo estis trafita de domaĝoj dum la dua mondmilito sed dum la komunisma periodo ĝi ripariĝis. La statuso kiel kulturalan monumenton ĝi akiris en la jaro 1960, de tiama ateista ŝtato. La moskeo sin distingas pro harmoniigitaj proporcioj inter la preĝohalo, portiko kaj minareto samkiel pro ŝtonĉizaĵoj ĉirkaŭ la minareto kaj laŭlonge de ĝi. La pentraĵoj same estas alia parto alloga de ĉi tiu moskeo.

La horloĝturo

Tiu ĉi horloĝturo estas projektita kaj konstruita de la sama homo en la jaro 1820, ĝi altas 35 metrojn kaj portas ĉekape grandan horloĝon uzita iamtempe en iu turo en la urbo de Shkoder, post la dua mondmilito, kaj kiu ankoraŭ funkcias ekde tiutempe. Ĉi tiu turo konstruiĝis en la sama kadro kun la moskeo je moto: ni donu ian vizaĝon al la urbo, kaj ĝi estas ja la plej interesa monumento de Tirana. La investaĵoj por tiu turo apartenas al la familio Toptani, historia fama familio, kiu ekde la jaro 1820 prizorgas (ankoraŭ hodiaŭ) pri tiu tre aparta monumento. La turo harmoniiĝas perfekte kun la domoj ĉe bulvaro kvankam ĝi estas konstruita 110 jaroj pli frue ol ili.

La bulvaro de Tirana (monumenteca ensemblo).

La bulvaro “Deshmoret e Kombit “ (la martiroj de la nacio) estas proklamita de la urbodomo de Tirana kiel monumentecan ensemblon pro siaj apartaj karakterizaĵoj en ĉiuj domoj laŭlonge de ĝi kiuj estis projektitaj kaj konstruitaj de italaj faŝistaj inĝenieroj Armando Brosini kaj Emanuele di Fausto en la jaro 1935. La parto ekde la domo de universitato de Tirana ĝis la monumento de Gjergj Kastrioti- Skanderbeg nomiĝas “Bulevardi Deshmoret e Kombit” (La martiroj de la nacio).

La centro de la urbo aŭ la mezo de bulvaro nomiĝas “Placo Skanderbeg” dum la dua parto de la bulvaro nomiĝas “Bulevardi Zog i Parë” (Bulvaro Zog La Unua”), mbret i shqiptarëve (reĝo de albanoj).

La arkitekturo de ĉi tiu ensemblo estas je konstrukta stilo romia kaj ĉiuj stratoj de Tirana ligiĝas kun tiu bulvaro kiu cetere estas simbolo de Tirananoj.

La citadelo de Tirana

La citadelo de Tirana estas servinta kiel vojstacion por la vojego Egnatia je tipo mansio-mutatio. La citadelo konsistigis la centron de loĝloko kiu nomiĝis plurvarie dum jarcentoj pasintaj antaŭ Kristo. La citadelo de Tirana estas la plej malnova monumento ankoraŭ ekzistanta neniam ruinigita pro multaj militoj okazintaj en Tirana. Tiu ĉi loko estas servinta al ĉiuj okupantoj de la lando kiel administran oficejon aŭ arkivejan ĉambron. La defendosistemo de la citadelo estis tre bone pripensita kaj je alta skalo defendostrategia. Dum diversaj tempoj okazis ja multaj militoj ĉirkaŭe sed la defendosistemo de la citadelo sukcesis savigi sufiĉe bone la vivon al la batalantoj. La citadelo de Tirana troviĝas apud la urba centro, ĉe la monumenteca tombo de Mulao Beo aŭ moskeo kaj horloĝturo, do tio montras klare ke ĝi estis antikva centro de Tirana.

Ponto de Tabakoj

Fondiĝinte Tirana kiel urbon kaj grandan bazarcenon, oni rimarkis ian evoluigon de metiarto, konstruado kaj stratopavimado. Kiel bezonon por interligi ambaŭ partojn de la urbo detranĉitaj de la rivereto de Tirana oni konstruis la Ponton de Tabakoj kiu ne nur kunigis la urbon sed estis ankaŭ bona vojkonjektilo kun la nordo de Albanio. La ponto estas konstruita de Tabakoj, riĉa gento je altaj interesoj por konstrui tiun modestan ponton el ŝtono je originala loka stilo kiu ankoraŭ ekzistas hodiaŭ, aparte post la rekonstruiĝo estigita en la jaro 2004 kaj ĝi estas proklamita kulturala monumenton. Ĝi, konstruita en la jaro 1614, ĝis la jaro 1944 servis kiel pasejon je plena laborkapacito, sed post kiam dum la periodo de komunismo oni konstruis plurajn aliajn gigantajn pontojn, vojojn kaj loĝblokojn, ĝi perdis sian gravecon kiel servilon por la civitanoj, plurestante nur kulturala monumenton de Tirana.

Aspekto de Tirana je la unuavide

Tirana jam post la jaro 2000, kiam oni faris planon por la entuta reguliĝo de infrastrukturo urba, ĝuas novajn asfaltitajn stratojn kun ĉiuj orientigaj ŝildoj. Ankaŭ la stratetoj estas ampleksigitaj en tiu rekonstrua plano. La domoj same, en areoj aŭ kvartaloj plej videblaj de la urbo submetiĝis al reguliĝo kaj sistemiĝo laŭ ĉiuj aspektoj de urbanismo. La domoj estas pentritaj diverskoloraj postkiam oni demetis el la fasadoj la amortizitan kalkotavolon, kreante tiamaniere ian harmonion kun la vivo en la urbo kaj tre allogan aspekton por la ĵus alvenintoj. La vivo enurbe trapasas en plibeligitaj spacoj. Ĉiu loko havas veston je koloroj kaj formoj multvariaj modernaj. La novaj domoj samkiel la novaj stiloj multformaj estas donintaj novan vizion al la tuta urbo kaj estas submetitaj same al la konservado de tiu karaktero multforma kaj multkolora kiu laŭopinie estas ja la originala albana stilo adaptita al la malnova unuforma komunisma stilo. La lumigo de la stratoj kaj de la tuta urbo estas renovigita en originala maniero albana.

La periferiaj kvartaloj de Tirana estas troŝarĝitaj prikonsiderante la elektran provizadkapaciton ofertata, pro tio dum la antaŭtagaj horoj oni spertas restriktajn de elektro. Kiel ajn la ŝtatpotenco estas serioze prikonsiderante tiun gravan problemon kaj de tago al tago la situacio pliboniĝas. Multaj firmaoj kaj privatuloj uzas ankaŭ la elektron produktitan per generatoroj. La akvo alvenanta en ĉiun domon estas je alta kvalito de pureco kaj estas trinkebla sed ankaŭ la akvo ne estas havebla tutan tagon. Tamen la civitanoj uzas akvorezervejojn instalitajn en siaj domoj, kio montras ke Tiranoj aprecas la valoron de la akvo por sia higieno kaj nutrado. La servoj por gazo kaj ties uzado estas ĉiam pli plivestigataj ĉar ĝi kostas pli malkare.

La vendejoj estas je tipo “merkato”, sed ankaŭ “supermerkato”. Ĉi lastaj estas entute du ekde du jaroj sed oni ekspektas ke ties nombro plialtiĝu.

Kiel landon en konstruado sur la stratoj de Tirana oni rimarkas aŭtojn produktitaj ekde la jaroj 1995 ĝis la jaro 2005 sed ankaŭ grandajn konstruejajn kamionojn en la vojtrafiko. La vojtrafiko en Tirana estas troŝarĝita, kion pligravigas la mallarĝaj stratoj, sed ankaŭ la pasado de ŝarĝitaj aŭtiloj. Ekzistas ja trafiklumigiloj sur la nodaj punktoj de la urbo kiuj maleblas la blokiĝon kaj certigas la bonordon en ĝi. En Tirana la maksimuma rapideco per aŭto estas 40-60 km/horo kaj la akcidentoj estas malmultnombraj.

Klubejoj, restoracioj, oteloj

Klubejoj

Ekde la jaro 1990 ĝis nuntempe oni rimarkis novan fenomenon de la Tirana socio, tio estas la starigo de novaj klubejoj altirantaj ĉiam pli la publikon. Ili ja estas la ĉefa amuzigejo kaj moviĝfonto en la urbo. Nun la plimulto de la klubejoj aranĝas pli da originalaj amuzigmanieroj por ke kontentigu la homojn kaj estu ĉiam pli apude al la albana kulturo. Oni konstatas diversajn manierojn por la servado de la kafo, malgrandaj porcioj de alkoholo. La gajaj mienoj de la frekventuloj de kafejoj en la plej preferablaj lokoj ĉiutage montras la vizaĝon de la urbo. La kafo mem estas plej preferata trinkaĵo kaj ĝi kostas ½ eŭro dum la alkoholaĵoj kostas de 1- 100 eŭroj. La klubejoj de Tirana ofertas kulturen kaj kvalitan servojn, same originalan kaj malmultekostan kompare al la similuloj en la najbaraj landoj kun Albanio kiel ekz. Skopje (Makedonio), Podgorica (Montenegro) aŭ Ateno (Grekio). Danke al la impostoj rikoltitaj de tiuj klubejoj oni faris multajn pliboniĝojn en infrastrukturo. Fakte ili konsideriĝas la plej profitdonaj aferismoj enspezigaj la urbodomon.

Restoracioj

Samtiel ankaŭ la restoracioj en Tirana estas konstruitaj ekde la jaro 1990 kaj estas parto de la vivo kaj samkiel la klubejoj ili estas faktoroj por la evoluo kaj plej bonaj gastigantojn de la fremduloj en Tirana. En ĉiuj restoracioj de Tirana, krom la kuiradoj je albana tradicio troveblas ankaŭ produktaĵoj de la greka, turka aŭ itala kuirartoj. La kuirado laŭ la loka tradicio estas tre pratempa sed dum la tempo ĝi estas interplektiĝinta kun la ceteraj mediteraneaj stiloj. Tamen loka proverbaĵo diras: Panon, salon kaj koron, kio signifas ke la kutimoj kaj moroj pri la gastigado hereditaj de albanoj fanatisme inkludas ankaŭ la kuirmanieron. La kostoj de la nutraĵoj servitaj en la restoracioj jenas: supoj- 1.5 eŭroj; manĝaĵoj – 2 eŭroj; viandaĵoj- 5 eŭroj, fiŝaĵoj- 5 eŭroj, dum la salatoj- 1 eŭroj, do ili estas relative malaltaj kaj samtempe forta indikilo por la klientoj kiuj volas ĝui ne nur la belajn ejojn sed ankaŭ la bongustajn lokajn kuiradojn.

Hoteloj

Laŭ plano de registaro por stadartizi la kondiĉojn kaj la prezojn en ĉiuj hoteloj en la tuta lando en la jaro 2006, oni ekspektas la pligrandiĝon de la nombro de la fremdaj turistoj samtiel ankaŭ de ordinaraj vizitantoj de la lando. Hoteloj, samkiel klubejoj kaj restoracioj estas parto de la vivo en urbe kaj servas laŭ la demandoj de la klientoj. Kutime la servo inkluzivas tranokton kaj la matenmanĝon kaj la taga kosto varias de 15- 20 eŭroj. La hoteloj en Tirana estas de diversaj kategorioj sed ni povas diferencigi ekz. Hotel Eŭropa Park Rogner, Hotel Sheraton, Hotel President, Hotel Tirana International kiel unuaklasaj, kiuj donis al Tirana ne nur pli dignan aspekton sed ankaŭ pli kvalitan servon.

Publikaj parkoj en Tirana

La publikaj parkoj de la centra areo de Tirana dum la jaroj de politika tranzicio kiun pasis la tuta Albanio submetiĝis al detruigo kaj ĝenerala amortiziĝo aŭ transformiĝis al aliaj objektoj, ekz. konstrugrundo aŭ konstruejoj. En la jaro 2000 oni laŭte proklamis per la moto: Ni redonu al Tirana ĉiun sian aspekton originalan kaj rekonstruu tion postrestintan. La urbodomo de Tirana kiel ĉefan organon kaj nunponun la plej severa kaj rigora rilate la mastrumadon, disvolviĝon kaj bonordon en la urbo konsideras la parkojn kiel plej bona spegulo kaj plej bona ripozujo por la loĝantoj.

Parko Rinia (Junularo)

Tiu ĉi parko troviĝas apud la centro de la urbo kontraŭ la legendececa hotelo Dajti kaj servas per ties verdeco kaj komfortaj kondiĉoj por gastigi la familianojn, maljunulojn kaj tiujn demandantaj malmulte da sereneco disde la bruego de la urbo. La klubejega nomata Taivano troviĝanta en la koro de la parko ofertas same siajn ejojn harmonigante la verdecon kaj freŝecon alportata de plej granda enlanda akvofontano kun komforteco de ĝi mem. Parko Rinia estas konstruita en la jaro 1958, sed ĝi estis detruita en la jaro 1990 kaj rekonstruita en la jaro 2000, kaj ekde tiam ĝi estas la plej bona gastiganto de civitanoj.

Piramido kaj la parko antaŭ ĝi

Ekde la jaro 1992 kiam falis la komunisma sistemo kaj oni ne plu gardis la parkon antaŭ piramido komenciĝis nova vivo en Tirana. Tien iras ĉiutage familianoj el ĉiuj kvartaloj de

la urbo kaj ĝuas side la majestecon de moderna albana piramido. La urbodomo estas disponiginta je la servo de civitanoj multajn amuzigilojn, nelaste ankaŭ projekciadon de filmoj dumsomere.

Parko por infanoj “<Borbardha dhe 7 xhuxhat> (Blankneĝulino kaj la sep nanoj)

Ĝi estas ne nur bela parko kun multaj ejoj sed ankaŭ kiun sopiras ĉiu infano kiu eĉ unu fojo ekĝuis ties belaĵojn kaj miraklaĵojn. La parko portas familian karakteron, tial tie okulfrapas precipe infanoj akompanataj de parencoj. La parko ekzistas ekde kvin jaroj. La enirejo en ĝin kostas malmulte. Ankaŭ tiu parkon trafis la damaĝoj pasinttempe, dum la jaroj de politika tranzicio.

Bar-Florĝardeno 1 Maj

Tiu ĉi loko samkiel la ceteraj atendas ĉiutage familianojn kaj infanojn kiuj povas ludi en ĝi, sed ĉiutagaj frekventuloj estas la aĝuloj aŭ pensiuloj, kiuj povas amuziĝi ludante per hazardludo, ŝakludo aŭ damludo en apartaj lokoj en ĝi. Post la kompleta detruigo la parko rekonstruiĝis en la jaro 2000. Ĝi reprezentas la novan tajdon de rekonstruadoj enurbe fierigantaj kaj plibeligantaj tiun lastan. La parko troviĝas tuj apude al la albana parlamentejo kaj la domo de politikaj persekvitoj fare de komunisma reĝimo de Albanio. La arkitekturo ĉirkaŭe estas tre alloga.

Karaktero de loĝantoj, vivo kaj ties standardo

La vivo en Tirana surbaze de faktoj konstatitaj lastajn jarojn en Albanio kiel : elmigrado, politika tranzicio aŭ totala detruigo de armeo pro civila milito estas sufiĉe trankvila kaj bela. Ĉiu homo kontentiĝas pro la laboro kaj socio. Lastatempe oni rimarkis somerajn lernejojn, lernokursejojn por fremdaj lingvoj, kaj amuzejojn per la lastaj teknikaĵoj de elektroniko aŭ interreto. Tio montras klare ne nur la disvolviĝon de infrastrukturo sed ankaŭ de la homoj mem el kiuj plejparto de gejunuloj scipovas fremdlingvojn. (laŭ iu opinio 100 % parolas unu fremdan dum 80 % du fremdajn lingvojn). La politiko estas la plej preferata scienco de albanoj, kaj la tagaj disputoj koncentriĝas ne nur pri la aktuala sed ankaŭ pri la pasinta politiko, same pri futuro. La lasta politiko sekvata de de landaj gvidantoj estas influantaj notinde en la proceso de elmigrado de albanoj eksterlanden, en malfermiĝon de novaj laborpostenoj, en rekapabliĝon de homoj kun sociaj, religiaj aŭ regionalismaj problemoj kio indikas ankaŭ ian nivelon de stadarto proksiman al homoj en aliaj landoj. Komunismo en Albanio ne nur malpermesis aŭ cenzurigis la religion kaj scion sed endoktrinigis ĉe homoj ideologion postlasinta ĝis nuntempe siajn spurojn, kiel

estas ekz. la kutimo por detrui familion je intereso de partio komunisma, akompanata de aliaj fiaj malvirtoj kiujn nia publika opinio hodiaŭ kondamnas senkompatate. Hodiaŭ religio kaj sciigo floriĝas senprobleme. Ankaŭ la krimo ene de familio estas malpliiganta, sed la uzado de narkotaĵoj prezentas fenomenon danĝeran por la socio. La polico en Tirana kaj en tuta Albanio post kelkaj specialaj trejniĝoj fare de internaciaj kolegoj estas manifestaciante ĉiam pli aŭtoritatecon, maturecon kaj alertecon, kvalitoj necesaj por la ties laborantoj. La virino en patriarkala sistemo heredita en Albanio hodiaŭ sin sentas pli libera kaj ne tiom malbontraktita. Ŝi rajtas eĉ gvidi instituciojn diversajn, samtempe ŝi estas tre fanatika por protekti la dignecon de sia familio. Ekzistas kelkaj registaraj kaj neregistaraj organizaĵoj sin okupantaj per problemoj de virinoj, kiaj estas enposteniĝo, dungigo ks. Ĉe ni la virinoj neniam manifestacias surtrate je signo de protesto por siaj rajtoj kaj ili fieras ke Patrino Tereza granda bonfaranto estas albana. Kiel dirite supre familio estas sanktejo por albana virino, kiu estas bona dommastrino kaj infanvartistino kaj edukisto. La Konstitucio de Albanio entenas apartajn nenojn por protekti familion kaj ties bonordigado. En Tirana familioj oni rimarkas agrokulturajn manierojn de la kuirado kie oni preferas enlandajn produktaĵojn kompare al fremdaj, kiel estas pano, viando, rakio (brando) harmoniigitaj kun la gastamo karakteriza. Virinoj estas forta faktoro por pluteni vivaj kaj viglaj la tradiciojn kaj bonan morojn.

Kultoj de la civitana kulturo

Nacia galerio de artoj

Ĝi estas fondita en la jaro 1954, sed en la jaro 1974 la sidejo translokiĝis tien kie ĝi estas nun, en nova moderna domo projektita kaj konstruita kile kulturan kultron je samtempaj parametroj. Galerio estas la plej grava institucio de viziaj artoj enlande. Tie konserviĝas la nacia kolekcio de viziaj artoj, komencante ekde la dua duono de XIX jarcento ĝis nuntempe. Tiu kolekcio konsistas el verkaĵoj de periodo de nacia renesanco kaj sendependeco (1883-1944). En galerio estas ankaŭ kolekcio de ikonoj apartenantantaj al XIII-XIX jarcentoj, same la plej granda kolekcio estas tiu de periodo de komunismo kiel estas pentraĵoj kaj skulptaĵoj (1944-1990); pavilono de fremdaj artoj kaj tiu de samtempaj albanaj verkistoj. En la subtera etaĝo oni aranĝas portempajn ekspoziciojn de la lokaj aŭtoroj kaj fremdaj. Kelkaj el ĉiujaraj ekspozicioj organizataj estas la internacia konkurso de arta fotografio (Marubi), internacia konkurso de viziaj artoj (Onufri) kaj ĉiun duan jaron organiziĝas la plej granda artisma evento, la Bienalo de Tirana. Same oni promocias artistojn, grupojn aŭ artismajn asociojn el la lando kaj la mondo. En la ĉefa salono aŭ sur la unua etaĝo oni prezentas verkaĵojn el la nacia fonduso dividitaj kaj kategoriigitaj laŭ la graveco kaj historiaj kaj artismaj periodoj. Tiaj estas ne malmulte sed 4000 verkaĵoj de diversaj aŭtoroj el ĉiuj regionoj de la lando.

Nacia Muzeo

La nacia historia tradicia muzeo estas kultura kulto konstruita pro bezono de tiel nomata socialisma realismo por montri al la popolo kaj al la alvenintoj kiel vizitantojn la historion de la lando, la potencialon, kulturon, metiojn kaj teknologiojn primitivan ĝis la evoluo de nuntempo. La muzeo estas konstruita en la jaro 1981 kaj en sia interno troviĝas partoj de pasinta vivo kaj montriĝas la karaktero de ĉio je materia maniero, sed ne humana kiel ekz. Tolaĵoj, lignolaboraĵoj, arkitekturaj stiloj, vestoj por viroj kaj virinoj el ĉiuj regionoj, moneroj kaj objektoj el antikva mondo, spuroj kaj fosiloj ĝis al la produktaĵoj de nuntempo. La muzeo estas kultura kulto kie ne nur la lokanoj sed ankaŭ la fremduloj venas por viziti ĝin. La mozaiko ĉe la frunto de muzeo nomiĝas Albanio kaj estas farita el malgrandaj ŝtonoj multkoloraj montranta la evoluigon de la albana vivo de sistemo al sistemo

Teatro de opero kaj baletto

Ĝi komenciĝis konstrui en la jaro 1959 helpe de sovetia registaro kaj en la stariĝo de fundamentoj partoprenis ankaŭ la eksa unua sekretario de Komunista Partio de Sovetunio, Nikita Ĥruŝev, kiu surmetis la unuan brikon. Sed pro politika provokacio farita de sovetia registaro la interrilatoj malboniĝis kaj la domon devis plukonstrui mem la albana registaro, helpe ankaŭ de ĉina ŝtato. Tiel la domo finiĝis en la jaro 1966. En tiu ĉi kultura kulto okazas koncertoj kaj diversaj manifestaciaĵoj je akcentita nacia karaktero kaj multaj televiziaj spektakloj, kiuj plue kontribuis ke tiu kulto konservu sian lokan karakteron. La haloj kaj la ejoj de la palaco estas disponeblaj al fremdaj kanzonistoj alvenantaj e Tirana-n por plenumi siajn artismajn turnirojn en balkanajn landojn.

Konkludo pri la urbo de Tirana

Tirana estas metropolo de lando en disvolviĝo kia estas Albanio kaj ĝi klopodas integriĝi al la globala ordo. Ĝi estas paŝante sur la ĝusta vojo sed la vojaĝo estas longa. Tamen la homoj, aparte ties gvidantoj devas kuraĝiĝi ĉiutage same devas kontroliĝi je kvalito de ilia laboro por ke la publiko ekĝui ĉiukaze la eŭropan futuron alproksimiĝanta al Albanio.

Konkludo kaj la civitana bezono evidentigita de tiu ĉi plano

Tiu ĉi plano temas pri la urbo de Tirana, ties turisma disvolviĝo kaj potencialo kaj pri la eblecoj al la vojo de ia metropolo kiu estas ĉiam plilarĝiĝanta danke al la problemoj kaj kompletigitaj faktoroj donantaj al la urbo kaj la homoj vivkoloron kiu havas ekde sia

komenciĝo dum antikveco. Tiu ĉi plano evidentiĝas plej valoraj historie lokojn kiuj estas indikiloj pri tio kio estas ja Tiranoj kiuj aprecas kaj sentas sin honorigitaj per mem la nomo de civitano de Tirana kaj estas pretaj fariĝi honestaj agitistoj por sia lando surbaze de tutnacia intereso.

Ni estas skribinta je tiu ĉi plano pri la tuta turisma potencialo aŭ kremo de tiu potencialo por evidentiĝi ankoraŭfoje en patriota maniero la valorojn de nova metropolo iranta per gigandaj paŝoj al aŭropeca moderna vivo. Ne nur tiom, se ni trafolumas nian historion, krom multnombraj malamikoj de nia lando krom la okupado mem estas rikoltintaj laŭ napoleona maniero la materiajn kajhomecajn bonojn dum longaj jaroj, sed danke al la monisma sistemo oni sukcesis restarigi la dignecon kaj certigi la konstruiĝon de la lando, sed malbonŝance eĉ tiu ĉi lasta transformiĝis en sistemon kies ĉefa celo estis la personaj interesoj de la albana diktatoro Enver Hoxha (Hodĵa). Poste sekvis la detruaĵoj akompanintaj la periodon de tranzicio.

Nun nova moto ekde la jaro 2000 “nia vizaĝo returniĝu al la vivo enlande” igas Tirana-n samkile la tutan Albanion kapabla bonvenigi amikojn-turistojn kaj montri al ili ke la monda historio jam pasis ankaŭ ĉi tien. Tirana estas la plej nova metropolo evidentiĝita en la tuta nia regiono kaj malnova kontinento mem kaj ĉiun tagon ĝi klopodas ke tiu kontinento returniĝi sian vizaĝon ankaŭ al ĝi, eĉ eksenti la subtenon kaj apogon farendan de tiu kontinento por la bezonoj kiujn la albana socio ne povas elteni sola. La gastamo de la Tirana manĝotablo estos sendube la ĉefa faktoro konsistiganta la veran vizaĝon de la vivo en tiu ĉi urbo.

Bibliografio

Historio de Albanio

Prof. Dr. Myzafer Korkuti , Prof. Dr, Petrika Thengjilli , Prof. Dr. Gazmend Shpuza ,
Prof. i as. Dr. Fatmira Rana , Prof . i as. Dr . Xhelal Gjeçovi , Prof. i as. Dr. Dilaver
Sadikaj

Arvanitoj kaj la deveno de grekoj

Av. Prof. Aristidh P. Kola

Gjeografio de Albanio

Prof.Dr. Vasil Naço , Dr. Eqerem Yezeiri

Gvidlibro de la distrikto de Tirana

Prof.Dr. Kristo Frasheri

Historio kaj la kulturo de Tirana

Arlind Nikollari

www.shqiperia.com

www.google.com

Legindaĵoj el aziaj samideanoj

NENIAM plu Hiro.imo! NENIAM plu Nagasako!

(Sesdek jarojn post la unuaj atombomboj)

*Mesago de la urbestro de Hirosimo sendita pere de
Esperanto kiel ponto-lingvo*

Memorigo antaŭ la kradpordoj de la USAF-bazo en Aviano (*ndr: en regiono Friulo-Julvenetio, apud Pordenone*) – kunlige kun iniciatoj samtempe okazantaj en Belgio, Germanio, Britio, Usono kaj aliloke – konkludis marde la 9^{an} de aŭgusto vicon da manifestacioj, kiujn asocio *BEATI I COSTRUTTORI DI PACE* (Feliciaj estu la packonstruantoj) kunordigis je la 60^a datreveno de la surjetado sur Japanion de atombomboj.

Post memorigo de la unua atomatako detruinta Hirosimon, sabate la 6^{an} de aŭgusto, je la 8.15 h matene, antaŭ la armea flughaveno en Ghedi (Brescia), posttagmeze en Padova, estis inaugurita signifoplena fotoekspozicio: “Neniam plu Hirosimo! Neniam plu Nagasako!” La sekvan tagon, posttagmeze, sub la Logio de Granduloj, okazis komuna prego por paco kaj kontraŭ nukleaj armiloj fare de malsamaj religiaj konfesioj kun legado de la prego PATRO NIA ankaŭ en esperanta versio, dum s-ino IKEDO Seika la ceestantojn kortusis per sia emociveka atesto de “hubaksa” t.e. la postvivinto de la nuklea eksplodo.

Fokuspunkto estis la tuttaga kunveno “For la atomarmilojn!”, okazinta lunde, la 8^{an} de aŭgusto ce salono *Paladin* de Palaco *Moroni*, kun elstaraj intervenoj de sciencistoj, parlamentanoj kaj aliaj gravaj aŭtoritatuloj. Ciuj eventoj enkadrigis en la “Kampanjo Tutmonda por Forigo de Nukleaj Armiloj”, kiun iniciatis la Urbestro de Hirosimo, AKIBA Yadoshi. Lia alcela salutmesago – lautlegita al la ceestantaro – sendis al la itala grupo ESPERANTO SOCIA FORUMO la esperantistoj de Hirosimo, kiuj utiligis kiel ponto-lingvo Esperanton, neutralan kaj egalecan idiomon, do, tute respondan kaj oportunan en tiu ci cirkonstanco.

Jen la teksto de l' mesago:

Al “6-9 DE AUGUSTO: NENIAM PLU HIROSIMO!

NENIAM PLU NAGASAKO!” 2005.08.06 – AKIBA Tadatoshi, Urbestro de Hiroshima, Japanio
““ Okaze de ci tiuj kunvenoj, mi sendas mesagon al vi. Sur prapunkto de sperto atombombita antaŭ 60 jaroj, Hiroshima daŭre apelaciadas nuligi nukleajn armilojn kaj realigi eternan mondpacon. Sed, ceno de malamo, perforto kaj vengo en diversaj lokoj en la mondo restas ne interrompita, kaj ankoraŭ nun ekzistas multenombraj nukleaj armiloj sur la terglobo, ĉe kreskas ebleco de uzo de nukleaj armiloj. Elkore mi petas al vi, ke ankaŭ de nun memoro de Hiroshima restu en via koro, kaj kune kun ni strebu kaj agadu por realigo de la mondo sen nukleaj armiloj, por la mondo emancipita de malamo kaj teruro. Laste, mi pregas sukceson de la cenaj kunvenoj, kaj sanon de vi ĉiuj partoprenantoj. ””
Esperanto, lingvo de interkompreno kaj paco, ankoraŭfoje ludis gravan rolon kiel peranto de sentemaj vortoj, okaze de signifoplena evento.

Por amantoj de kuirarto

PREPARADO

Metu la semolon en grandan pelvon kaj surversu ĝin per la bolanta akvo. Miksu kaj lasu ĝin ripozi ĝis ties pufigo (ĉirkaŭ 15-30 minutojn). Aparte haketu la cepojn, la sensemigitan kukumon, petroselon kaj mentofoliojn. Senigu je semoj kaj suko la du tomatojn kaj ilin haketu. Senakvigu la semolon, ĝin elpremante. Kondimentu ĝin per la herboj, cepoj, kukumo, tomatoj, lemonsuko, plus 2 kulerplenoj da oleo, salo kaj pipro. En telero miksu kuminon kun salo kaj pipro kaj per tiu miksado frotu ambaŭflanke la trancaĵojn de tinuso. Ilin per unu kulerpleno da oleo kuirpreparu sangorige, poste dishaku kaj miksu ĉion kun tabuleo.

Surtabligu la mangajon fresa. * Speco de malfajna semolo vaporkuirita. (PIV, 643, 1)

150 gr da kuskuso 300 ml da bolanta akvo 2 rugaj cepoj 1 kukumo 2 tomatoj 1 granda garbo da petroselo 1 garbeto da mentofolioj 1 ½ kulereto da muelita kumino 4 malgrandaj trancaĵoj de fresa tinuso 3 kulerplenoj da olivoleo 2 kulerplenoj da lemonsuko salo kaj pipro

El la leteroj

Mi bone revenis al Francio. Tamen pro pluvego mi survoje dormis en cxambro en Kroatio kaj en Italio. Benzino ĉie plikostigxis, ankaŭ hodiaŭ, kvankam mondo kurso malaltigxis. Mi venontsemajne fotokopios mian artikolon en la lernejo kaj sendos ĝin al Shaban. Mi ankaŭ baldaŭ surdiskedigis miajn fotojn pri via lando en 1981 kaj sendos diskedon al Shaban. Mi trovis libron el 1970 de franca stalinisto, kiu ridigas min "Albanio tero de la nova homo",. Mi sendis albumon de fotoj de Fratoj Marubi el Shodër al Shaban, sed ne diris al li tio estas surprizo. Cetere mia bildkarto el via lando ankoraŭ ne alvenis.

Amike Robert Pontnau